

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 8 K na leto.

XXI. letnik.

V Ljubljani, maj 1904.

V. zvezek.

Četrta nedelja po veliki noči.

Radovednost in radoznanost.

Grem k njemu, ki me je poslal, in
nobeden izmed vas me ne vpraša:
Kam greš? Jan. 16, 5.

Ko je Zveličar nekega dne govoril svojim učencem, da pojde k Očetu in jih zagotovil, da jim pošlje sv. Duha, ki jih bo tolažil v njih trpljenju in preganjanju, ni ga nobeden vprašal, kam misli iti. Zaradi tega se je Jezus začudil in rekel: *Grem k njemu, ki me je poslal, pa nobeden izmed vas me ne vpraša: Kam greš?* Sicer so bili apostoli navadno jako radovedni, marsikdaj so hoteli zvedeti celo take reči, katere je Bog ljudem prikril. Tako so ga n. pr. malo časa pred njegovim vnebohodom vprašali: *Gospod, ali boš v tem času izraelsko kraljestvo sopet postavil?* Zaradi tega res že preveč radovednega vprašanja jih je Jezus pokaral rekoč: *To vam nič ni mar, da bi vedeli čas in uro, kateri je določil Oče v svoji oblasti.* (Act. ap. 1, 6. 7.) — Kristjani, tudi nam je skoro prirojeno, da smo radovedni, da bi radi vse mogoče reči vedeli, videli, slišali in poznali, kar nam je še neznano; to se kaže že pri otrocih, ki dan za dnevom zastavljajo tisoč vprašanj svojim staršem in drugim ljudem, na katere jim še odgovarjati ne znajo in ne morejo. Ta radovednost človeka nikoli ne zapusti, temveč ga spremlja celo njegovo življenje; marsikdaj je še vedno večja. Ali je pa to kaj hudega? No, ako je človek radoveden, to še ni nič hudega, prav za prav še le nekaj dobrega. Kam pa bi prišli, ako bi nič ne bili radovedni? Ničesar bi ne zvedeli, ničesar ne znali, tisoč in tisoč potrebnih reči bi ne poznali, ne bilo bi nobenega napredka v umetnosti, znanosti, trgovstvu, kupčiji, rokodelstvu in obrtniji. Toda ta opravičena in potrebna

radovednost ali radoznanost se rada spremeni v nepravo, škodljivo, pregrešno radovednost. Ker se le prevečkrat zgodi, da se ta ali oni pregreši z radovednostjo, zato bi vam rad danes pokazal,

1. kdaj je radovednost napačna in škodljiva ter
2. kdaj je dobra in koristna.

1. Radovednost je napačna in pregrešna, ako kdo skuša zvedeti skrivnosti drugih ljudi, ki mu niso nič mari, zvedeti, kako se obnašajo, kako živé, sploh kar se njih tiče. O farizejih pravi sv. pismo, da so Zveličarja natančno opazovali (Luk. 16. 1.), da bi mogli kaj hudobnega na njem najti, zaradi česar ga bi pri ljudstvu zatožili. Tem farizejem enako dela mnogo ljudi, ki imajo dovolj vzroka, da bi sami sebe natančno opazovali in se potrudili, da bi svoje dolžnosti in opravila vestno spolnovali kot očetje, starši, gospodarji, z eno besedo: da bi lepše živeli; toda nase in na svoje slabosti nič ne pazijo, temveč le na druge ljudi. Vse hočejo vedeti, kako drugi gospodarijo, kako se oblačijo, kako se obnašajo, kaj jedo, kaj pijejo, kakšno je njih premoženje, koliko imajo dolgov itd. Ker pa je radovednost navadno združena z jezičnostjo, zato raznosijo vse, kar zvedo, dobro in slabo, resnično in neresnično naprej na vse strani in to jim je za kratek čas, da svoje znance in sosede prerešetavajo. *Brezbošen človek*, pravi sv. pismo, *pripravlja nesrečo*. (Preg. 16, 27.) S tem hoče zaznamovati napačno radovednost, ki se celo trudi, kako bi mogla izvedeti slabosti in napake drugih ljudi in jih potem drugod razkramljati in razpečati; kaj zapoveduje krščanska zapoved o ljubezni do bližnjega, to jim ni nič mar. Taki ljudje so podobni govnohrbcem ali onim kebrom, ki po gnoju in blatu rijejo in imajo nad tem svoje veselje. Zato je rekel Kristus: *Kaj vidiš, pesdir v očesu svojega brata, bruna v svojem očesu pa ne čutiš?* (Mat. 7, 3.) In sv. Pavel uči: *Vsak naj presodi svoje lastno početje*. (Gal. 6, 4.) In modri Sirah pravi (19, 7 – 10.): *Ne ponavljaj hudobnega, trdega govora in ne boš škode trpel... Tebe sicer poslušajo, pa se te ogibajo, delajo se, kakor bi tvoje grehe opravičevali, pa te sovraščijo, na-te prežé in se te varujejo, ker te imajo kot slobnega jesičnika, opravljiveca in obrekovalca. Ako si slišal kaj sofer svojega bližnjega, naj s teboj vred umrje!*

2. Druga vrsta pregrešne radovednosti je, ako hoče kdo vse videti, čeprav treba ni. Kdor radovedno pogleduje po nedo-

stojnih rečeh, ki mu vzbujajo pregrešne misli in želje, ta je v največji nevarnosti, da pade v nečisti greh; zakaj oči so kakor okna, skozi katera se greh in smrt prikrade v dušo. Božji Zveličar ne prepoveduje le vsakega nečistega dejanja, temveč tudi vsak nečist pogled, ko pravi: *Jas vam povem, da vsakdo, ki pogleda ženo in jo poželi, je že prešestoval s njo v svojem srcu.* (Mat. 5. 28.) In sv. Efrem piše: „Kdor se uda nečistim pogledom in privoli v strastne misli, misleč, da je vse to le malenkost, je podoben nastreljeni srni, ki odbeži rokam lovčevim, a smrt nosi v sebi, ker puščica v njej tiči.“ — Pa so tudi mnogi, ki hočejo videti vse, o čemur so kaj slišali. Da napasejo svojo radovednost, pusté vse svoje dolžnosti, vsa svoja opravila na strani, teko in se drve, samo da bi jim kaka nova stvar ne odšla. Tudi to ni brez greha. Oh, ko bi le tudi v cerkev k službi božji se jim tako mudilo! Zato opominja psalmist (Ps. 118, 37.): *Obrni proč svoje oči, da ne vidijo nečimernosti!*

3. Človek je tudi napačno radoveden, ako hoče videti take reči, katere je Bog človeku prikril, n. pr. reči, ki se tičejo našega prihodnjega življenja. Žalibog, da so še vedno taki ljudje na svetu, ki sleparijo druge, da znajo iz kart, iz kocke, iz potez na roki, iz sanj prerokovati prihodnje reči; še bolj žalostno pa je, da so še vedno taki norci na svetu, ki takim sleparijam verujejo, ki drugim hočejo denar pričarati, sami pa so najbolj ubožni. Ko bi tak čarodejnik res znal kaj pametnega, bi pričaral denar najprej sam sebi, da bi ne hodil razcapan okoli. Kdor si pusti iz gole nespametne radovednosti tako prerokovati, ta se pregreši zoper prvo božjo zapoved in se vda prazni veri, ki je nasproti krščanski veri. Kako neki more kak pameten človek soditi, da bi kak raztrgan grešnik vedel to, kar ve le Bog sam. Zato je že po Mojzesu (5. Moj. 18) govoril Bog: *Nikdo naj ne bo med nami, ki bi vpraševal čarovnike in veroval sanjam in prikaznim; zakaj vse to studi gospod.*

4. Naša radovednost je škodljiva in napačna tudi, ako preiskujemo stvari, ki presegajo našo pamet, in katerih s svojim slabim razumom ne moremo prav umeti. Tako n. pr. skušajo nekateri kar siloma razumeti skrivnost Kristusovega včlovečenja ali njegove pričujočnosti v zakramentu sv. Rešnjega Telesa, ali skrivnost sv. Trojice itd., namesto da bi ponižno verovali, kar je Bog vsevedni in neskončno resnični razodel, in namestu da bi ga pobožno molili, pa preiskujejo in hočejo pre-

magati njegovo neskončno modrost, ki je neizmerno večja kakor njih slaba pamet. Zato pravi sv. Avguštin: „Kako hočeš spoznati naturo božjo? Spoznaj rajši, da je ne moreš spoznati; zakaj Bog bi ne bil Bog, ko bi ne bil večji kakor je tvoja slaba pamet. Bodimo veseli, da imamo takega in tako velikega Boga. In ker ga naš razum ne more umeti, bodimo trdni v veri in vse razmišljanje naj preneha.“ In modri Sirah pravi (3. 22 — 24.): *Kar ti je preveč, tega ne poželi; in kar presega tvoje moči, tega ne preiskuj; temveč, kar ti je Bog ukazal, na to misli vedno, in ne bodi radoveden v mnogih njegovih delih; sakaj ni ti treba skrivnih reči videti s lastnimi očmi.*

5. Naša radovednost je slednjič napačna in škodljiva, ako hočemo vedeti take reči, ki nam celo škodujejo. Tako se pregreše mnogi, ki iz prevelike radovednosti bero knjige, ki napadajo resnice sv. vere, ki zaničujejo cerkvene navade in postave, ki greh hvalijo, ki čednost in pobožnost v prah vlečejo in tako bralce zapeljujejo v neredne misli in želje in jim izpodkopavajo sv. vero in jih stavijo v nevarnost, da bi zgubili čednost in nedolžnost. Taki slabi spisi so toliko bolj nevarni, ker strup, ki ga imajo v sebi, zakrivajo; navidezno so take knjige jako lepe in lepo in mikavno pisane, da človeka zapeljejo, ko sam ne ve kdaj in kako. Ko je nekdanj sv. apostol Pavel v Efezu pridigoval zoper take slabe spise, so znosili vsi prebivalci mesta take knjige skupaj in jih očitno sežgali, čeprav so bile vredne 50000 srebrnjakov (Dej. ap. 19, 19.). Nič boljše usode ne zaslužijo one mnoge knjige, ki sedaj ljudi pohujšujejo, ki greh povečujejo in čednost zaničujejo, ki duše Bogu kradejo. To je strup za dušo in telo.

Tako, kristjani, se na različne načine pregrešimo z radovednostjo; s tem mnogokdaj radovednost obračamo sebi in drugim v škodo.

II. A kako naj pa obračamo radovednost svojo, da bo prava in Bogu dopadljiva?

a) Naša radovednost je prava in dobra, ako bi radi vedeli ne slabosti in napake drugih ljudi, temveč ako pogledamo radovedno v svoje lastno srce, da spoznamo svoja nagnenja, slabosti, strasti, grehe in izprevidimo koliko hudega je ta ali ona strast že storila, n. pr. jeza, pijanost itd. Pomisliti in izprašati se večkrat, katerim grehom smo udani, katere čednosti nam je najbolj potreba, to je dobra in koristna hvalevredna radovednost. Sv. Pavel opominja: *Vsakdo naj presodi svoje lastno delovanje.*

(Gal. 6, 4.) Ako sami sebe dobro ne spoznamo, ne bomo nikoli postali pravi kristjani, nikoli grehov odložili. Kdor preiskuje svojo dušo, ta spozna svoje grehe, se jih skesa in dobi odpustenje; on spozna tudi kamne, ob katere se je zadel, da je padel na poti popolnosti, in teh se ogiba; on spozna, ako premišljuje svoje stanje, svoja slaba nagnjenja, katera potem premaguje, da ga greh ne premoti; tudi božja milost ga podpira, da premaga vse napade hudobnega duha in napreduje v popolnosti. — Vendar, kristjani, le malo jih je, ki imajo to lepo in koristno radovednost, ki res velikrat natančno premišljuje svoje dušno stanje. Marsikdo se boji pogledati natanko v svoje srce, da bi se ne ustrašil mnogih in hudih grehov, katere bi tam zagledal. Marsikdo gleda le na bližnjega, da bi njegove grehe spoznal, in ž njim se ubija in beli glavo, namesto sam s seboj. Ali ni to narobe svet? Ako pa že kdo hoče vendar le opazovati svojega bližnjega, naj ne opazuje njegovih grehov za kratek čas, temveč naj opazuje njegove čednosti in ga v tem posnema.

b) Da je naša radovednost prava in Bogu dopadljiva, skrbimo tudi za to, da se naučimo kaj lepega novega, kar potrebujemo v svojem stanu in poklicu. *Pametno srce*, pravi Salomon, *je v posesti modrosti in uho modrega poželi po nauku*. (Preg. 18, 15.) Lepo je in hvale vredno, ako človek, naj si bo kateregakoli stanu, naj opravlja katerokoli delo, si vedno prizadeva, da bi svoja opravila izvrševal vedno bolj natanko in vedno boljše. V naših časih je pa to še posebno potrebno, ker človek, ki se nič novega ne nauči, kmalu zaostane, ker ga drugi prekose. Torej taka radovednost, ki človeku pomaga, da si opomore po poštenem potu, je lepa in dovoljena.

c) Slednjič je tista radovednost Bogu dopadljiva, ki skuša in se trudi, da bi spoznala to, kar je najpotrebnejše, namreč resnice sv. vere in krščanske dolžnosti. Kakor visoko je Bog nad človekom, tako vzvišene so resnice sv. vere nad človeškim znanjem. Ako kdo zna vse znanosti in učenosti v polni meri, ako pa ne ve, kaj mu je treba verovati in storiti, da se zveliča, mu vsa človeška modrost nič ne pomaga, ker je le neumnost pred Bogom. Čeprav človek s pridnostjo in delavnostjo še tako daleč pride, čeprav si nabere kupe zakladov, čeprav se mu vse klanja, ako pa pri vsem tem pozabi skrbeti za zveličanje svoje neumrjoče duše, mu vendar-le vsa posvetna čast in bogastvo prav nič ne pomaga. Zato pravi Zveličar: *Kaj pomaga človeku,*

če ves svet pridobi, svojo dušo pa pogubi. (Mat. 16. 26.) Predvsem moramo torej zato skrbeti, da spoznamo Boga in vse to, kar je iz ljubezni do nas storil, kajti sv. pismo pravi: *Neumni so oni ljudje, ki Boga ne spoznajo. (Modr. 3. 1.)* in drugje: *To je večno življenje, da spoznajo tebe edino pravega Boga in njega, katerega si poslal, Jezusa Kristusa. (Jan. 17. 13.)* Zato so tudi apostoli kristjane opominjali, naj se podučujejo v spoznavanju Boga, tako da bodo mogli vsakemu človeku svojo vero pričati in jo zagovarjati.

Glejte, kristjani, to je največja in najvažnejša svar, na katero moramo biti radovedni: da spoznavamo Boga in Jezusa Kristusa in vse drugo, kar moramo vedeti in verovati in storiti, ako hočemo biti zveličani. Ako hočemo v tem oziru svojo radovednost nasititi, to je lepo in hvalevredno. Vse novotarije se naučiti, kar si jih svet zmišljuje, to pač res ni mogoče, toda Jezusa Kristusa in njegov božji nauk vedno bolj spoznavati, to pa je jako lahko vsakemu, naj bo mlad ali star, visok ali nizek, bogat ali ubog, — in ta trud je vsakemu vestna dolžnost.

Pa se vendar tako rado zgodi, da ta ali oni hoče vse videti in vedeti, naj si bo pametno ali nespametno, dovoljeno ali nedovoljeno, povsod hoče svojo radovednost napasti, samo za to mu in mar, kar mu je potrebno in koristno, kar je njegova dolžnost.

Pokazal sem vam torej dovolj, katera radovednost je dovoljena in zaslužljiva, katera pa grešna in kaznjiva. Radovedni ne smemo biti po slabostih in napakah drugih ljudi, po rečeh, ki nam niso nič mari, po skrivnostih, katere nam je Bog prikril, pred vsem in nadvse moramo skrbeti za to, da smo v verskih resnicah dobro podučeni in utrjeni. Čas je kratek in drag; moramo ga rabiti prav. Boljše pa ga ne moremo porabiti, kakor s tem, ako ga porabimo v čast božjo in sebi v zveličanje. Zato moramo Boga vedno bolj spoznavati, njega častiti in ljubiti. To naj bo edini namen naše radovednosti. Amen.

† J. Benkovič.

Peta nedelja po veliki noči.

Zakaj Bog naših molitev vselej ne usliši?

Resnično, resnično, vam povem:
Ako bote Očeta kaj prosili v mojem
imenu, vam bo dal. Jan. 16, 23.

Bog je neskončno dobrotljiv, je neusahljiv vir vsega dobrega, tako, da je vedno pripravljen, ne-le dajati nam najraznovrstnejših dobrot, ampak nas celo sam opominja po svojem Sinu, naj ga kar prosimo, česar potrebujemo, rekoč: *Prosite, in se vam bo dalo; iščite, in boste našli; trkajte, in se vam bo odprlo.* (Luk. 11, 9.) Bog je neskončno bogat pa tudi neskončno usmiljen in zvest, da nam hoče podelovati od svojih dobrot. Zato govori spet v današnjem evangeliju po včlovečni Besedi: *Resnično, resnično, vam povem: Ako bote Očeta kaj prosili v mojem imenu, vam bo dal.*

O Milonu, močnem Grku starodavnega časa, se pripoveduje, da ni mogel nihče njegove pesti odpreti in raztegniti. Bog pa, akoravno ima vsemogočno roko, ne drži je tako trdo stisnjene, ampak je precej pripravljen, odpreti jo, če ga le količikaj prosimo, seveda prav prosimo.

Pravim, če ga prav prosimo; tu je namreč iskati vzroka, zakaj naše prošnje, naše molitve niso vselej uslišane, akoravno je Bog neskončno dobrotljiv, neskončno usmiljen, neskončno zvest v svojih obljubah in vsemogočen. Marsikdo se zato pritožuje ter se mu vidi nebo bronasto, da ne morejo njegove prošnje prodreti pred sedež božje milosti. A pomniti treba besede sv. Jakopa, ki pravi: (4, 3) *Prosite, in ne prejmete zato, ker slabo prosite, da bi v svojem poželenju zapravili;* t. j. ker le prosite, da bi mogli po svojem poželenju živeti, da bi torej Bog stregel vašemu poželenju.

Poslušajte to le primero.

Preprost kmetič, kateri se je v svoji mladosti učil nekaj brati in pisati, je sestavil, zaupaje svojim zmožnostim, prošnjo v neki zadevi na cesarja. Nesel jo je sam k njemu, jo pred njim razvil ter mu jo predložil. Toda silno se je varal, da bo njegova prošnja kaj izdala; zakaj bila je pisana na slabem papirju, ki je močil, bil umazan, tu pa tam je bilo kaj zbrisanega, mnogo še lisastega od črnila. In kakšna je bila prošnja? Bila je otročja;

prosil je nekaj malenkostnega, nekaj brezkoristnega. Pa še slabše jo je pogodil s tem, ker ni napisal črk niti toliko razločno, da bi bilo mogoče vse brati, tudi ni prošnje prav sklenil.

Ljubi kristjani! Vse dni celega leta zlasti pa te dni bomo trkali na božja vrata, da bi milostno sprejel naše prošnje, v katerih bomo prosili za vse in vsak za-se. Toda bojim se, da bodo naše prošnje podobne prošnji onega kmetiča. In tedaj nas Bog ne bo mogel uslišati.

Ne more nas pa Bog uslišati, ako I. naše srce ni dovolj čisto, II. ako ne prosimo pravih reči, III. ako ne prosimo na pravi način. Ta trojni vzrok, zakaj Bog naših molitev vselej ne usliši, oglejmo si sedaj bolj natančno. Ko to razvidite iz današnje pridige, ljubi kristjani, vam bode jasno, zakaj je sv. Bernard videl nekikrat v cerkvi angele, ki so zapisovali molitve menihov v bukve življenja, in sicer nekatere z zlatom, nekatere s srebrom, druge pa le s črnilom.

I. Podobno, kakor prošnja onega kmetiča, so naše prošnje dostikrat premalo snažne, premalo čisto izdelane; to pa, ker naša vest ni vselej dovolj čista, marveč srce omadeževano. Grešnikov, trdovratnežev Bog ne usliši.

Izraelci so v egiptovski sužnosti skozi 90 let prosili Boga, naj jim ali kralja stori bolj milostljivega, ali pa naj jih reši iz sužnosti. Zakaj jih Bog toliko časa ni uslišal? Ali niso imeli vsaj zveličanske vere? Imeli so jo. Ali niso imeli zasluženja očakov Abrahama, Izaka in Jakopa ter se na to mogli sklicevati? Vse to je res. Ali niso imeli jako svetega srednika med Bogom, moža božjega, Mojzesa? Spet to je res. Zakaj pa niso bili uslišani? Zato, ker so se polagoma navzeli malikovavskih pregreh med Egipčani ter so celo malike častili po božje.

Tako je tudi večkrat pri kristjanih. Poleg pravega Boga imajo tudi malike preveč v čisl: malike napuha, lakomnosti, nečistosti, jeze in druge. Ako hočete biti torej uslišani, treba poprej tem malikom, grehom, grešnim navadam, pokazati vrata; zakaj Bogu, neskončno svetemu, so grehi neizrečeno zoperni, še neskončno bolj kakor je nam človek, ki z nami preblizu govore smrdljivo sapo v nas diha. Nasproti temu pa nam kaže življenje svetnikov, kako lahko so dosegli od Boga, kar so hoteli! Sv. škof Aleksander je molil, da bi se Arijeva kriva vera zajezila; in

glejte, ravno tisti dan se je krivoverec Arij razpočil. Sv. Skolastika je prosila, naj bi Vsemogočni dal toliko dežja, da bi njen sveti brat, opat Benedikt, ne mogel od pobožnih pogovorov precej domov, in bila je hipoma uslišana. O preroku Eliju govori berilo prošnjega tedna tako-le: *Elija je iz srca molil, da bi ne bilo dežja na zemljo; in ni bilo dežja tri leta in šest mesecev. In je spet molil, in nebo je dalo dež, in zemlja je rodila svoj sad.* (Jak. 5.)

Bog se milostno ozira le na čisto, očiščeno ali vsaj skesano srce, katero se resnično želi poboljšati.

Poglejmo, kaj nam sv. zgodba pove o Ninivljanih. Hudobno mesto Ninive je sklenil Bog v kratkem pokončati. Toda kralj Sardanapal se je prestrašil grozne napovedbe preroka Jona in je ukazal svojim podanikom tridnevno pokoro s postom in sicer tako, da so se morali postiti tudi otroci ter obleči spokorno, ostro oblačilo. Pri preroku Jona (3, 15.) stoji zapisano: *In Ninivljani so verovali v Boga in so osnanili post ter se v rašovnike oblekli od največjega do najmanjšega.* Poleg odraslih ljudi so delali pokoro tudi nedolžni otroci. Pa zakaj? Sv. Ambrož pravi: „Zato, da bi nadomestili pokoro odraslih ter zadostili za njihove hudobije.“ Sv. cerkveni učenik naravnost trdi: „Ni bilo dovolj zadostovanja, ko bi grehov ne bila izmila nedolžnost malih.“ Nedolžnost, čistost srca je prava podlaga dobre in vspešne molitve.

II. Oglejmo si svoje molitve še od druge strani! Kakor cesar ni mogel uslišati prošnje tistega kmetiča, tako Bog večkrat ne more uslišati naših molitev radi tega, ker prosimo malenkostne, nekoristne, celo škodljive reči. Ta že dolgo prosi, zdihuje in joka, da bi mu Bog dodelil ljubo zdravje, ki ga že toliko časa pogreša, oni moli, da bi mu Bog naklonil kaj premoženja, ker ga tare revščina. Drugi spet prosijo česa družega, nepomislivši, ali bi jim bila uslišana prošnja zares tudi koristna, zares tudi duši v zveličanje, ali pa bi jim bila nasprotno morda za telo in dušo pogubna. Sv. Avguštin razlagaje današnji evangelij pravi: „Ne prosi v imenu Zveličarjevem, kdor prosi, kar ni v zveličanje.“ In ako Bog česa tacega ne dodeli, kar bi nam bilo v škodo, stori nam s tem gotovo veliko dobroto. Saj tudi previdni stariši ne pusté ostrih, brušenih reči, nevarnega orodja otrokom, če ti še tako lepo ali jokaje prosijo. Saj vedo, da jim s tem skažejo le dobroto, ko potem otroci ne morejo niti sebi niti drugim storiti kake škode. Bog že tudi naprej ve, da bi uslišana prošnja

bila dotičnemu v škodo na telesu in na duši ali pa še v obojnem oziru, zato ne da zdravja ali ne podeli premoženja.

Neka deklica, plemenitega rodu, je živela dalje časa tako bogoljubno in sama za-se, da si jo je Jezus izvolil za svojo nevesto in je ona hotela stopiti v samostan ter Bogu darovati svoje devištvo. Toda čez nekaj časa se jej začne tako življenje zdeti preveč dolgočasno in razodevati začne tudi po zunanje, kako jo svet mika. Stala je rada pri oknu, ozirala se po mimogredočih, rada se je pokazala zunaj, marljivo se lišpala, pisma sprejemala ter oddajala, in kakor je hrepenela poprej po nebeškem ženinu, tako pozneje po zemeljskem. Slišala pa je, da se je v ta namen zlasti dobro priporočati sv. Katarini, devici in mučenicici. In prosila in moledovala je sv. mučenico odslej neprestano ter si jo izbrala svojo posredovalko za zakonski stan. Ko nekikrat tako goreče moli pred kamenitim kipom sv. Katarine, pade ta brez kakega vidnega vzroka na tla ter si odbije vrat in glavo. S tem je hotela sv. devica iz nebes opomniti to žensko, da jej zakonski stan ne donese sreče. Toda za ta opomin je bila gluha zakonaželjna deklica. Molila je še dalje in tiščala v zakonski jarm. Pa kaj se zgodi? Ko jo na poročni dan proti večeru peljejo veseli svatje na ženinov dom, zatakne se jej raz voz stopajoči noga in ona pade tako nesrečno, da si ulomi vrat in sicer tako, kakor poprej kip sv. Katarine. Tako je na pragu zakonske sreče, ki si jo je izvolila na mestu samostanske, izdihnila svojo dušo.

Ali nima prav sv. Avguštin trdeč: „Bog včasih ne usliši milostno, ampak vsliši raztogočen.“ — Tako je, če hoče kdo na vsak način dognati svojo trmo. Njegova molitev ni prijetno kadilo pred Bogom, ampak kadeča se smola. Zato pa naj vsakdo, kdor Boga česa prosi, moli najprej za take reči, ki so njegovi duši v zveličanje; naj moli za dušno zdravje, za odpuščenje grehov, da bi mogel skušnjave srečno zmagati, grešne navade opustiti, čednosti in dobrih del si nabrati. Temu bo Bog pridal še sam to, česar potrebujemo za telo. Salomon ga je prosil samo modrosti, in Bogu je bilo to tako všeč, da mu je dal poleg modrosti tudi še življenje, čast, bogastvo, mirne čase in vse, kar potrebuje vladar, da se more šteti srečnega. Zato opominja večna Resnica: *Iščite najpoprej božjega kraljestva.* (Mat. 6, 33.) In po psalmistu govori: *Njim pa, ki Gospoda iščejo, ne bo nič dobrega pomanjkalo.* (Ps. 33, 11.)

Pa bi kdo vprašal: Ali torej nikoli ne kaže moliti za kaj časnega! O pač, kaže, toda z dvojnimi pristavkom: Prvič, kakor uči sv. Bernard, prepustimo s polnim zaupanjem vse Bogu, da on vse uredi po svoje. Njemu potožimo svoje nadloge in sebi malo

zaupajmo, Bogu pa vse. Drugič, kakor piše sv. Tomaž Akvinski, ne zahtevajmo časnih reči naravnost s silo od Boga, ampak v tem duhu, kakor je Jezus molil na Oljski gori. Torej: Gospod reši me hudobnih jezikov, če je tako tvoja sveta volja!

III. V načinu naših molitev je pa tretji vzrok, zakaj jih Bog ne usliši.

1. Kakor se namreč tistega kmeta prošnja ni mogla razločno brati, tako tudi naše molitve večkrat niso prav razločne, so pre-površne; to pa zato, ker molimo, preveč raztreseno in razmišljeno. Nekaterikrat tako molimo, da naš duh prav nič ne ve za to. Marsikdo, preden zmoli en očenaš in češčenamarijo, obhodi v duhu zadnji ali bližnji semenj, prevdari svoje kupčije, spotakne se nad svojo pravdo, pokosi nekaj trave, sklene, kam pojde po dokončani službi božji želeč, da bi kaj kmalu končali. Po pravici tacega molivca krega sv. Ciprijan s temi-le besedami: „Kako hočeš, da bi te slišal Bog, ko samega sebe ne slišiš?“

Sv. Bernard je imel navado reči pred cerkvenim pragom: „Slišite, ve časne skrbi, tukaj-le me počakajte, grem se z Bogom pogovarjat.“ Govoril je torej sv. cerkveni učenik podobno tako, kakor očak Abraham, namenjen na goro Mórija darovat svojega sina Bogu v klavni dar. Rekel je namreč pod goro svojima hlapcema: „Počakajta tukaj z oslom.“ (I. Mojz. 22, 5.)

Zgled zbrane molitve nam pokaže sv. pismo na Ani, Samu-elovi materi, katera je v svoji stiski šla v Jeruzalemski tempelj molit; in molila je tako-le, kakor stoji zapisano v 1. bukvah Kraljev (1): *Ana je dolgo molila in je v svojem srcu govorila, le samo njene ustnice so se majale.* Kako je molila vendar pazljivo, „samo njene ustnice so se majale!“ Ni se ozirala okoli po vseh kotih tempeljna, gibale so se samo ustnice, ne oči, da bi bila ogledavala svoje sosede. „Samo ustnice so se majale,“ ne roke, da bi se bila popravljala lase ali kako lepotičje. Ni se z drugimi pogovarjala ali smejala. Ni kašljala ali pljuvala z vso silo, ni molila tako šumno, da bi motila druge, ni sedé molila ali celó dremala v Gospodovem tempelju. Molila je Ana tako zbrano, tako ponižno, tako spodbudno, tako polna žive vere in pobožne gorečnosti, tako dolgo, da jo je Bog tudi uslišal.

2. In ravno v tem oziru, dragi kristjan, je morda tvoja molitev spet nedostatna. Ti imaš premalo žive vere, premalo trdno zaupaš, premalo moliš stanovitno, dolgo. Sv. Hilarij pravi: „Kaj doseči od Boga, je ležeče le na tem, koliko časa

molimo.“ — Sv. Jakop obeta pa tako-le: *Veliko premore stanovitna molitev pravičnega.* (5, 16.) Te besede se beró vse dni križevega tedna.

V tem oziru nam sporoča sv. pismo nove zaveze ta-le zgled: Bil je bolnik ki je 38 let potrpežljivo prenašal svojo bolezen. Tam v lopi poleg zdravilne kopelji v Betzajdi je ležal in akoravno ni mogel nikoli zadeti pravega časa, da bi ga bil kdo dejal v kopel prvega potem, ko je v nedoločenem času angel vodo pljvkal ter le za prvega bolnika storil zdravilno, vendar se ni preselil drugam, dokler ni zadel nanj Kristus ter ga v plačilo tolike stanovitnosti ozdravil hipoma samo z besedo rekoč: *Vstani, sadeni svojo posteljo in hodi.* (Jan. 5.)

Sv. Janez Zlatousti nam kliče: „Sram nas bodi; če naša molitev ni uslišana v desetih dneh, postanemo že mlačni.“

Očak Izak je prosil Gospoda, da bi mu dal zarod; dal ga mu je še-le čez 20 let potem, ko mu ga je bil obljubil. (I. Mojz. 25, 20. 26.) Mi pa prosimo Boga ali Marijo za njeno pomoč, in če nismo precej uslišani, jenjamo moliti. Kako nas taki zgledi sv. pisma osramote. —

Ko bi kdo vprašal, zakaj Bog tako rad odklada, da nas ne usliši hitro, odgovoril bi mu: prvič Bog stori to zaradi sebe in drugič zavoljo nas. Sicer pa božjih potov in njegove neskončno modre previdnosti noben človek ne ume. To pa vemo, da je Bogu nad vse všeč stanovitna molitev. Zakaj v njej razodeva človek svojo ponižnost, svojo pokorščino, svojo živo vero, svoje upanje in ljubezen do njega. Zato stisne pest ter skrije pripravljeni dar, ali kakor pravi sv. Anzelm: „Naredi se, kakor bi ne slišal prosivca, da ga stori stanovitnega.“ Drugi razlog, da nas Bog precej ne usliši, je ta, ker hoče našega duha bolj vneti z gorečimi željami ter za resnično pobožnost pripraviti. Sv. Avguštin pravi: „Bog ti odteguje, česar ti noče precej dati, da se naučiš po velikih rečeh na velik način hrepeneti.“ In razlagaje današnji evangelij govori taisti cerkveni učenik: „Nekaterih reči Bog ne odreče, ampak odloži, da jih dá v primernem času.“

O kako bi bili mi srečni, ko bi molili tako, da bi niti naše srce, niti reč, za katero prosimo, niti način, kako molimo, ne bil nikoli napačen, pomanjkljiv! Kedaj bi bil že Bog celi svet napolnil s svojo radodarnostjo! Sv. Duh nas opominja po modrem Sirahu: *Spreobrni se k Gospodu in zapusti svoje*

grehe. Moli pred Gospodovim obličjem in zmanjšuj spotikljeje; po svojem apostolu pa kliče (Jak. 4, 8): Očistite roke, grešniki, osnažite srca, kateri ste dvojnih misli! Molitev ponižnega človeka oblake predere, in se ne utolaži, dokler se tje ne približa in ne odstopi, dokler je Najvišji ne pogleda. (Sir. 35, 21.) Zmanjšujmo torej, predragi v Kristusu, spotikljeje, zaradi katerih nas Bog ne usliši, kakor si želimo. Molimo s ponižnim in skesanim srcem, prosimo ga, ker je on „Najvišji“, le važnih, za zveličanje potrebnih milosti, ne za kaj malenkostnega ali celo škodljivega, in molimo ga na tak način, da bo imel veselje nad našo zbrano, verno, zaupno, stanovitno molitvijo in jo gotovo milostno pogleda. Amen.

Val. Bernik.

Križev teden.

1. Priprava za molitev.

Prositi in se vam bo dalo. Luk. 11, 9.

Gotovo ste že vsi čuli orkestralno glasbo. Ali preden so godci jeli izvajati glasbene točke, so skrbno vbrali in oglasili svoja godbena orodja, da potem ko prično svirati, ne bi bilo uho, užaljeno po razglašanih inštrumentih. Predragi! Tudi molitev je glasbeno orodje, s katerim želimo razveseliti božje uho. Kralj David dostikrat omenja citer, ko govori o molitvi, n. pr.: *Confitebor tibi in cithara, ... psallam tibi in cithara* itd. Ali, da ne žalimo božjega ušesa z našim petjem, z našo molitvijo, treba je, da natančno oglasimo citre, da se za molitev pripravimo. *Pred molitvijo pripravi svoje srce, in ne bodi, kakor bi skušal Boga.* (Eccles. 18.) Boga skuša oni, ki vnemarno moli, misleč, da kaj doseže od njega. Namen moj je, da govorim danes o pripravi za molitev, kajti če je dobra priprava, dobra bode i molitev. — Sv. Janez Krizostom pravi: Pazi na tri vprašanja: Kdo prosi, česa prosi, koga prosi? Kdo prosi? Človek. Česa prosi? Milosti. Koga prosi? Boga.

I. Kdor svira na citrah, se lahko prepriča, da struna, ki je zadonela, doni toliko časa, da se je zopet dotakneš. Istotako tudi misli in dejanja toliko časa zanimajo našega duhá, da jih nove misli in nova dejanja ne potisnejo na stran. Iz tega vzroka je zaukazal Gospod Bog Izraelcem, naj si vsikdar, ko se približajo

Gospodu, sezujejo črevlje. To storé mohamedani še dandanes, preden se podado v svojo molivnico. Črevlji namreč pomenijo nečiste ali posvetne misli, narejeni so iz kož umorjenih živali, t. j. iz ostankov umrljivih stvari. Mi kristjani pa, prišedši v hišo božjo, se poškopimo z blagoslovljeno vodo, da se iznebimo posvetnih misli, da se odtegnemo vplivu hudega dubá, in da povzdignemo svojega duhá k Bogu. Iz tega ozira tudi mašnik pred vsako molitvijo zakliče „Orémus“, in s tem sebe in vernike opozori na važnost molitve, ki se ima ravno vršiti. Po teh uvodnih besedah premišljujemo tedaj, kdo si ti, ki moliš? Človek si, vzet iz zemlje. V molitvi tedaj zemlja nagovarja nebó, človek Bogá. O s kako ponižnostjo, s kakim strahom se ima približati človek Bogu. Ko je Abraham spremil Gospoda in ga prosil, da prizanese Sodomljanom, reče: *Ker sem že začel, govoril bom s svojim Gospodom, dasiravno sem prah in pepel.* (Gen. 18.) Učeni Philo pristavi tem besedam: Res, kadar človek pride do spoznanja, da je prah in pepel, potem padejo meje, potem imajo naše prošnje prosto pot do božjega srca. Ako ubožec potrka na naše duri, ga skrbno pogledamo, je li res ubog, jeli njegova prošnja ponižna. Ko vidimo, da je lepo opravljen, in da se kreta, kakor bi imel pravico tirjati od nas milodarov, ne damo mu ničesar. V visoki pesmi berem (1, 11.): *Ko je bil kralj na svojem ležišču, je dajala moja narda duh prijetnosti*, t. j. po besedah sv. Bernarda: Ko je božji Sin, ženin moj, počival v naročju Očetovem, bližala sem se mu z nardo ponižnosti (narda je namreč zelišče, ki se ne more ponašati z vnanjo lepoto, diši pa silno prijetno). Ako sta se Abraham in nevesta sama le z veliko ponižnostjo upala bližati se Gospodu, s kakim čutom naj se mu približa grešni človek?

Abraham v pričetku svojega razgovora ni spoznaval svoje ničevosti. A ko se je bolj in bolj v razgovor spuščal z Gospodom, mu je postalo tesno pri srcu in ponižno je priznal, kaj da je. Ljudje imajo navadno visoke misli o sebi; pa le tisti, ki se malo ukvarjajo z Bogom, ki se malo ali nič ne trudijo za spoznavanje Boga. Kmetovalec, če je količkaj premožen, se ima v domači vasi za kaj več, nego drugi. Ali prišedši v hišo plemenitaša kmalu opazi, da se nikdo dosti ne ozira nanj. Kaj še le v cesarski palači? Tam bo prav spoznal svojo nizkost in vesel bo, če ga ne preženo iz palače. Tudi mi bomo spoznali svojo ničevost tembolj, čim pobožnejši bo naša molitev, čim višji bomo v molitvi povzdignili svojega duhá.

II. Koga prosimo? Boga. Kdo pa je Bog? Nekoč je eden izmed učencev Gospodovih Jezusa nagovoril, rekoč: *Dobri Učenik!* Jezus pa mu reče: *Čemu me imenuješ dobrega, nihče ni dober razun Boga.* (Luk. 18, 19.) Bog edini je dober, ker on edini ima sam iz sebe, po svojem bistvu vse dobro, t. j. vse natorne in čeznatorne popolnosti v sebi. — Kaj je torej Bog? Ko bi hotel vedeti, kaj je Bog, moral bi sam biti Bog. Vendar, da nekaj povem, rečem s sv. apostolom Pavlom: *Is njega, po njem in v njem so vse stvari. Njemu slava in čast na vekomaj.* (Rom. 11, 36.) O kako velik, kako dober, lep, popolen in ljubezniv mora biti Bog, ki je vstvaril tako velike, dobre, lepe in popolne stvari v nebesih in na zemlji, stvari brez števila, vstvaril je brez truda, samo z dejstvom svoje volje. Sv. Tomaž Akv. pravi, da je Bog dober ne samo z ozirom na ustvarjena bitja in reči, marveč on je substantivno dober, dober po svojem bistvu, on je zgolj dobrota, vir in zapopadek vseh blaginj in popolnosti, brez vsake hibe in pomanjkljivosti.

Predragi! Temu Bogu se bližamo, kadar molimo, njegovemu veličastvu razložimo svoje potrebe in prošnje. Z velikim spoštovanjem se tedaj bližajmo veličastnemu prestolu božjemu. Marsikateri podanik, ki je prišel pred cesarja s kako prošnjo, je bil tako prevzet veličastva in sijaja, da mu je beseda zastala na jeziku. Koga ne bi prevzela navzočnost najsijajnejšega, najveličastnejšega Bogá? Ko je kraljica Estera stopila pred prestol kralja Asuera, svojega moža, se je tako prestrašila žara njegovega obličja, da se je zgrudila. In ko je kraljica iz Sabe videla veličastvo Salomonovo in občudovala njegovo modrost, je bila tako prevzeta, da ji je zastala sapa. Ako kraljice trepečejo pred kraljevimi prestoli, kako bomo obstali mi, ubožni ljudje pred prestolom najvišjega Bogá! Da bi Izraelci s toliko večjim spoštovanjem stopali pred svojega kralja, je naredil Salomon velik, slonokoščen prestol in ga prevlekel s silno rumenim zlatom. Imel je šest stopnjic in vrh prestola je bil okrogel na zadnjem delu; in dve ročici na obeh straneh sta se držali sedeža in dva leva sta stala pri vsakeri ročici. In 12 levčkov je stalo na šesterih stopnjicah na obeh straneh. Tacega dela ni imelo in ga nima nobeno kraljestvo. — Ako tedaj umrljivi kralj tirja od svojih podanikov toliko spoštovanje, s kolikim trepetom se moramo bližati neumrljivemu, večnemu Bogu? Celó najvišji angeli, serafi, si pred božjim obličjem

pokrivajo obraze, kakor bi se sramovali pred Bogom svoje ničevosti; kajli človek?

III. Česa prosiš? Milosti.

Gilimer, kralj Vandalov, je prišel v roke vojskovodji Fara, ki ga je zaprtega držal na gori Papua blizu Hipona. V velikih stiskah pošlje do Fara sela, ki naj bi od njega izprosil tri reči: Kruh, gobo in citre: "Kruh, ki ga ni več videl, odkar je bil odpeljan iz Kartage; gobo, s katero bi otiral oči; citre, da bi opeval svojo žalost in goljufivi svet. Ko je Fara to čul, mu je poslal vse troje, ker zelo je bil ginjen nesreče Gilimerjeve.

Tudi mi, živeči v dolini solz, prosimo Boga teh treh stvari:

1. Kruha, ki nasiti našo dušo, ne pa telesa. Tudi resnični kruh je velika in prepotrebna blaginja za naše zemeljsko življenje, a boljši je kruh angeljski, sv. Rešnje Telo, ki hrani naše duše za večno življenje. Kadar se bolniku studi telesna hrana, je to znamenje, da se mu bliža smrt. Isto velja vernikom, katerim se studi božja beseda in sv. zakramenti; bliža se jim dušna smrt. Bolnik, ki ne more jesti, peša na celem telesu, mesó gre z njega, moči mu oslabijo in zdravnik mu dovoli vživati vse, kar mu pride na mar: Sadje, vino, vodo itd., kajti obupal je nad njegovim zdravjem. Enako se godi kristjanom, ki nimajo nobenega hrepenenja več po dušni hrani: Duševne moči jim pešajo in oni jedó in pijó hudobijo kakor vodo. To so skusili Izraelci v puščavi, ko se jim je jela studiti mana. To se jim je zgodilo dvakrat. Prvikrat so bili kaznovani z ognjem, drugi pot z ognjenimi kačami.

Kdor nima nikakih bridkosti, skoraj bi rekel, da naj prosi za nje. Gospod Bog sam je zapovedal Izraelcem, naj skozi 7 dni jedó neopresne kruhe, ki se imenujejo kruhi žalosti, da bi dal s tem opomin kristjanom, naj celo življenje voljno vživajo kruh bridkosti in žalosti, ako hočejo kdaj priti v veselje nebes. S to hrano se je živil prerok Mihej v ječi, kakor berem v 3. bukvi. Kralj. (22, 27.): *Denite ga v ječo in živite ga s kruhom revščine in s vodo stiske*. S tem kruhom se je živil papež Silverij, pisoč: „Živim se s kruhom revščine in z vodo stiske, vendar ne zane-marjam svoje službe.“ Dobro vemo, da obilnost in nasičenost je pogubila Sodomljane. Srečnejši je bil Jakob na begu pred Ezavom, ki je bil zadovoljen s potrebnim kruhom in potrebnim oblačilom.

2. Prosimo gobe, da si ž njo oteremo solze. Goba, kaj je družega ko potrpežljivost. Ne prosimo tedaj Boga, da bi se ne solzili, ne žalostili, marveč prosimo ga, da bi žalost in solze točili s krščansko potrpežljivostjo. O nespametni Judje, ki so

zaničevali Jezusa na križu, češ, ko bi bil božji Sin, pa bi stopil s križa in bil rešen. Moder je pa desni razbojnik, ki ima Jezusa za božjega Sina, kateri, dasi zapuščen od nebeškega Očeta in izdan krutim sovražnikom, vendar s čudovito potrpežljivostjo prenaša vse muke. — Zelo so se tudi motili Tobijevi sorodovinci, rekoč, da je prazno njegovo upanje, ker je vdarjen v slepoto. Drugače sodi pa angel Rafael, ki pravi: *Ke, si bil ljub Bogu, je bilo potrebno, da te je sadela poskušnja*. Čem bolj spomladi mraz zadržuje rast, tem varneje je cvetje, da ne pozebe. Nikar torej pri vsaki težavi ne kličimo: Reši nas, o Gospod; marveč prosimo ga svete potrpežljivosti, po kateri nam bridkost zaleže v večno življenje.

3. Prosimo citer, da opevamo svoje težkoče, da jih bomo prenašali ne samo potrpežljivo, marveč z nekakim veseljem in s srčno zadovoljnostjo. To veselje je voščil angel Rafael staremu Tobiju, rekoč: *Veselje ti bodi vselej*. (5, 11.) Morda pa poreče kdo s Tobijem: „Kakšno veselje mi bo, ker sedim v temi, in ne vidim svetlobe neba?“ — Na to odgovarjam: Kako se veseli kmetovalec, ki orje zemljo in meče seme v potu svojega obraza! Kako vriskajo veselja vojaki, katerim pokaže vojskovodja mesto, ki ga imajo zajeti! In zakaj se psi ne jezé, marveč veselé, če jih omečeš z mastnimi kostmi?

Sv. Bernard nam podá nastopno podobo. Pripoveduje se, da sta bila dva moža zaprta v ječo, in zažugala se jima je smrt, če ne plačata 1000 zlatov. Našel se je usmiljen mož, ki je napravil dve vreči, vsako s 1000 zlati in ju skozi okno vrgel v ječo. Slučaj je hotel, da sta vreči padli obema na glavo, ju precej hudo zadeli in tudi nekoliko ranili. Eden izmed njiju je bil vsled tega tako razjarjen, da je vrečo pobral in jo nazaj vrgel skozi okno glasno preklinjaje. Drugi pa je pobral vrečo, jo preiskal in našel v njej rumene zlate. Pozabil je na bolečine, se iz srca veselil, plačal dolg dolžnikom in se rešil smrti.

Mi vsi smo dolžniki božji pravici. Bog pa nam meče na skrivnem vreče, napolnjene z bridkostimi, polne zlate odkupnine, s katero moremo poplačati ves dolg. Kdor tedaj z nevoljo prenaša bridkost, on sicer čuti vdarec, vendar se ne reši. Kdor pa jo prenaša s krščansko potrpežljivostjo, on se je veseli in reši sebe večne smrti. Torej piše sv. Jakob: *V veliko veselje si štejte, moji bratje, kadar padete v mnogotere skušnjave, ker veste, da skušnja vaše vere obrodi potrpežljivost, potrpežljivost pa dopolni delo*. (Jak. 1, 2.) Kmetovalec, ki orje v potu svojega

obraza, in vojskujoči se vojščak sta lahko goljufana v svojem upu. Potrpežljivost pa ne more biti nikdar goljufana, ker ima v nebesih spravljeno krono. Jožefovi bratje so menili, da so odstranili svojega brata, ker so ga spustili v vodnjak in pozneje prodali mimo potujočim Izmaelcem. Vendar so mu le dali priložnost, da je bil povzdignjen za podkralja v Egiptu. Zategadelj jim je bil pozneje posebno naklonjen, kakor da ima njim zahvaliti svojo visoko čast.

Zatorej, častiti poslušalci! Posnemajmo sviralce in prej, ko pričnemo moliti, dobro in natančno uglasimo svoje citre, t. j. svoje srce. Izvolimo si pripravi kraj in čas za molitev. Če pridemo iz šumeče družbe, takrat ne bomo mogli dobro moliti. Duh božji veje le v tihoti. Živo si stavimo pred oči neskončno veličanstvo božje in ponižno z angeli in izvoljenci božjimi v duhu poklekimo pred božji prestol. Ako tega ne storimo, razdražimo še bolj jezo božjo in zna se nam zgoditi, kakor Amanu, kateri je imel Estero, kraljico svojo, prositi za svoje življenje, a je pri tej prošnji tako robato in surovo padel pred Estero, da ga je kralj Asuer takoj dal obesiti na vešala, pripravljena poštemu Mardoheju. Pred molitvijo torej pripravi svoje srcé in ne bodi predrzen pred neskončnim veličastvom božjim, da ne skušiš nevolje mesto dobrohotnosti; da ne prejmeš pravice mesto usmiljenja, smrti mesto življenja. Amen.

P. H.

2. Jutranja molitev.

Prosíte in se vam bo dalo. Luk. 11, 9.

Sveti evangelij prošnjih dni nas prav posebno nagiba in opominja k molitvi. Sv. cerkev želi, da bi se vsi verni katoličani v teh dneh združili v goreči molitvi in jih takorekoč položili k nogam od smrti vstalemu Zveličarju, ki naj jih v praznik svojega vnebohoda izroči svojemu nebeškemu Očetu.

Isšel sem iz Očeta in prišel na svet; spet zapustim svet in grem k Očetu (Jan. 16, 28.), tako govori Jezus v sv. evangeliju, ki ste ga slišali včeraj. Kakor je On prišel na svet od nebeškega Očeta in se zopet k njemu povrnil, tako morajo tudi vsa naša dela iz ljubezni do njega izhajati in se k njemu zopet vračati; da bodo zaslužljiva za nas, t. j. z Bogom moramo vse

začenjati in z Bogom tudi skončavati; z Bogom začeti in končati vsako delo, z Bogom začeti in končati vsak dan, z Bogom začeti živeti že v mladosti, da z Bogom in v Bogu srečno končamo v starosti ali že prej, kadar nas On pokliče. — Važno je torej, da posvetimo jutranji čas Bogu.

Povedati vam hočem danes nekaj o potrebi jutranje molitve, in sicer: 1. zakaj moramo zlasti zjutraj moliti in 2. kako moramo jutranjo molitev opraviti.

I. Zakaj moramo zlasti zjutraj moliti, spozna vsakdo lahko iz lastne pameti; a vendar vam hočem še nekaj posebnih vzrokov navesti.

Sv. pismo nas na prav mnogih mestih opominja z besedo in z zgledom, da moramo zjutraj na vse zgodaj moliti. V modrostni knjigi beremo (16, 28.) *da moramo v hvali božji solnce prehiteti*. Pri modrem Sirahu (39, 6.) beremo, *da se moder človek zbudi k Gospodu in moli pred obličjem Najvišjega*. (32, 18.) *Tisti, ki zjutraj bdé, da mene iščejo, me bodo našli*. Pobožni kralj David je zjutraj prebudivši se vzel v roke harpo in z lepim psalmom (62.) počastil in zahvalil Boga: *O Bog, moj Bog, s svetom vred čujem k tebi, moja dušo šepa po tebi, ... vпусти deželi, kjer ni pota, ne vode, tako se prikazujem v svetišču pred teboj, da gledam tvojo moč in tvojo slavo...* Ko se spomnim na-te na svojem ležišču, še zjutraj v te mislim, *sakaj ti si moj pomočnik in pod krilom tvojih peruti se veselim*. Izaija govori (26, 9.): *Moja duša hrepeni po tebi po noči; pa tudi s svojim duhom bdim zjutraj za-te*. — V stari zavezi je Bog zapovedal Judom, da so morali darovati jutranjo daritev. Ko so šli skozi puščavo, jih je hranil 40 let s sladko mano, ki je zjutraj zgodaj kot rosa padla z neba. Izraelci so morali zgodaj vstajati, da so jo nalovili za tisti dan, ker v solnčnem vzhodu je že zginila (2. Moj. 16.) Zakaj je pustil Bog mano tako zgodaj padati? S tem je hotel izvoljenemu ljudstvu pokazati, kako zgodaj morajo vstajati, da njega hvalijo in časté. Mana je podoba božjega blagoslova, katerega si moramo mi vsako jutro z molitvijo izprostiti. — Jezus sam, kakor pripoveduje sv. ev. Marka (1, 35.), je zjutraj prav zgodaj vstal in šel na samotni kraj molit.

Ta vzgled Zveličarjev je posnemala vedno sv. cerkev, ko duhovnikom zapoveduje, da morajo moliti jutranjice in hvalnice

in po vrhu tega še posebno jutrajno molitev „Primo“. S tem pa izraža željo, da kristjani sploh opravljajo jutranjo molitev.

Vendar pa ni posebno treba, da nas sv. cerkev uči moliti zjutraj; tega nas uče celo pogani, malikovalci. Stari Rimljani so imeli pregovor „A Jove principium“ — „z (bogom) Jupitrom naj bo začetek!“ Ciceron pravi: „Prima officia diis immortalibus, t. j. prva opravila naj bodo posvečena bogovom!“ In Turki molijo vsako jutro.

K jutranji molitvi nas napeljuje tudi narava sama, zlasti ptiči. Na vse zgodaj, ko ljudje še dolgo počivajo, prepevajo že ptiči v logih, poje slavec v grmu, žvrgoli škrjanec visoko gori pod nebom, glasi se celo petelin na gredeh. Pravo godbo napravijo ptiči v spomladnih in poletnih dneh svojemu Stvarniku na vse zgodaj. Kako vleče to lepo petje vernega kristjana, da tudi on poslavi svojega Stvarnika zjutraj za rana!

A imamo še druge vzroke, zakaj treba opravljati jutranjo molitev. Pomisli, kolike dobrote imaš kristjan od Boga Sv. Magdalena Paciška pravi: Prijatelj, ki stanuje pri drugemu prijatelju, ga večkrat obišče, da ž njim govori; želi mu dobro jutro, dober večer, lahko noč in ne prezre nobene priložnosti med dnevom, da se ž njim kaj pogovori.“ Tako moramo tudi mi delati. Prav pogostoma se moramo pogovarjati z Bogom v molitvi, zlasti pa zjutraj in zvečer, da ti Bog sam kot dober prijatelj želi dobro jutro, ali pa lahko noč. Po noči se osem, morda še več ur nisi spominjal svojega Stvarnika, ker si spal. Zdaj, ko se prebudiš, kaj je bolj potrebno, da ga precej pozdraviš, kakor si ga zvečer, predno si zaspal.

Še bolj pa te veže k temu hvaležnost. Da si zjutraj zdrav vstal, ali je to tvoja zasluga? Lahko bi se pripetilo po noči tebi, kar se tolikrat dogodi, da bi nevarno zbolel in sredi noči bi bilo treba iskati zdravnika. Kolikrat se sliši, da se je ta ali oni zvečer zdrav vlegel, zjutraj pa ni več živel. Kaj, ko bi se tebi to zgodilo? Da bi na tem svetu zaspal, pa se v večnosti prebudil. In da si še zjutraj živ, zahvali se Bogu v goreči molitvi. Ali hočeš takoj zjutraj dan z nehvaležnostjo začeti? Kdor brez molitve dan začne, ta ga začne nesrečno. Čim bolj zgodaj mi iščemo Gospoda, tem preje ga najdemo, tem preje nam da svoj blagoslov. Kdor pa zjutraj in zvečer nič ne moli, ni nič boljši nego žival, ki brez molitve vstane in zaspi.

Zjutraj je treba moliti, ker mora človek pomisliti, zakaj je na svetu. Na svetu je zato, da doseže enkrat večno srečo v nebesih. Da pa to doseže, mora ubuditi dober namen, vse čez dan delati v božjo čast in sebi v zveličanje. Moliti je treba zjutraj, ker črez dan žugajo mnoge nevarnosti za dušo in telo, ker hudobni svet in hudobni duh vedno zasledujeta ljudi. Treba je iskati pomoči v molitvi. Svetniki in svetnice so se zveličali, ker niso nikdar pozabili, zakaj jih je Bog poslal na svet, ker so vsako jutro in večer mislili na to in zato goreče molili.

II. Tako sem vam pokazal, kako potrebna je vsakemu jutranja molitev. Povedati vam moram še, kako naj se jutranja molitev opravlja.

Da se jutranja molitev opravi prav, popolno in pobožno, treba je precej prve trenutke po prebuditvi Bogu posvetiti. Kristijan, Bog naj bo vsako jutro prva misel v tvojem srcu in zadnja vsak večer. Precej prve sekunde Bogu posveti. Ko se prebudiš, pokrižaj se precej počasi in s premislekom, potem skleni roke; pošlji do Boga par srčnih zahvalnih vzdihov in vstani precej, čeprav se ti zdi še prezgodaj. Če se že na vse zgodaj udaš lenobi, boš len cel dan, če si precej prve minute raztresen, raztresen boš cel dan. Torej ko si prebujen, dvigni se precej in vstani. Ne pusti, da bi tudi tebi veljale besede sv. pisma (Preg. 26 14.): *kakor se vrata sučejo na svojih tečajih, tako se lenuh v svoji postelji*. Premagaj samega sebe takoj zjutraj in prvo zmago nad seboj daruj Bogu. Med napravljanjem in umivanjem moli ali saj misli na kaj svetega, potem pa poklekni in opravi svojo jutranjo molitev na pamet ali pa iz knjižice (iz katekizma).

Zahvali Boga, da ti je zopet podaljšal življenje za en dan, da moreš tembolj skrbeti za svojo dušo. Prosi Boga, naj te varuje tudi ta dan, ker žugajo ti nevarnosti dušne in telesne, nesreča, trpljenje, delo, bridkost. Mi potrebujemo vsak dan obilno milosti, a Bog hoče, da ga za nje prosimo. Izroči Bogu samega sebe celega, svoje dejanje in nehanje, veselje in žalost, prijetnost in neprijetnost, mišljenje in govorjenje, delo in vojskovanje; vse obrni v čast Bogu in sebi v zveličanje. Ponoči potem na kratko svoje sklepe ter jih položi pred Gospoda. Pomisli nazaj na pretekli večer, kaj si sklenil; kar si pretekli dan ali morda že večkrat prej najbolj zagrešil, tega se moraš varovati prav posebno. Vsako jutro stori vsaj en sklep za tisti dan, česa se hočeš ta dan posebno varovati in za katero čednost se posebno prizadevati.

Posebno je treba vsako jutro storiti dober namen: vse Bogu posvetiti čez dan, delo in trpljenje, veselje in žalost, (darovanje in združitev s presv. Srcem Jezusovim), združiti se moramo v duhu z vsemi dobrimi kristjani v dobrih delih, priporočiti se vsem sv. mašam, ki se ta dan darujejo na svetu in skleniti, udeležiti se vseh odpustkov, kolikor jih je ta dan mogoče pridobiti.

Pokazal sem vam, zakaj in kako naj se opravlja jutranja molitev. Pa marsikdo mi poreče; zvečer pač molimo, zjutraj pa malokdaj, skoro nikoli ne utegnemo; treba je precej iti na delo. Ali ta izgovor kaj velja? Največkrat nič! Teh ljudi ne odvrča toliko delo od jutranje molitve, kolikor gola lahkomiselnost, nemarnost, ali morda celo napuh. Par minut porabiš, da se posvetiš Bogu. Kdo ti more verovati, da nimaš časa? Ali tudi med napravljanjem in umivanjem ne moreš ubuditi dobrega sklepa in namena? Če potem čez dan postaneš nesrečen, nezadovoljen, ker ti vse gre nesrečno izpod rok, kdo ti je pa tega kriv? Nihče drugi kot sam! Jutranjo molitev si slabo opravil, ali je sploh nič nisi, dan si slabo začel, brez priporočila Bogu, zato ti pa gre tako. Spomni se nazaj na leta, ko si jutranjo molitev še zvesto opravljal, ali nisi bil takrat bolj srečen nego si sedaj, ko je več ne moliš? Zato začni zopet to jutranjo pobožnost opravljati, sedaj s toliko večjo vnemo. Če res veliko ne moreš, pa moli vsaj toliko, kolikor moreš, pa tisto toliko bolj zbrano in pobožno. Bog ti bo plačal. Če si doslej skušal, da prazno je delo brez sreče z nebes, skušal boš poslej resnico: „Z Bogom začni vsako delo, pa bo dober tek imelo!“ Amen.

† J. Benkovič.

3. Večerna molitev.

Po noči povzdiguje svoje roke proti svetišču in hvalite Gospoda. Ps. 133, 2.

Velikonočni pondeljek ste slišali s tega mesta oni del svetega evangelija, ki govori o dveh učencih, ki sta šla v Emavs. Med potjo sta se ž njim pogovarjala o svetih rečeh, in ko sta dospela do trga, je hotel Jezus dalje iti. Učenca pa sta klicala: *Ostaní z nama, ker mračí se in dan se je že nagnil!* In On je res ostal pri njiju, šel ž njima v hišo in se jima razodel v lomljenju kruha.

Ker mi imenujemo pogovarjanje z Bogom — molitev, zato smemo reči, da sta ta dva učenca na večer govoreča z Jezusom, opravila s tem večerno molitev. Lahko si mislimo, kako srečna je bila za-nja tista noč, ki je sledila temu večeru! Kristjani, ta dva učenca naj nam bota zgled, da tudi mi moramo na večer v molitvi pogovarjati se z Bogom, tudi mi ga moramo zlasti na večer prositi, naj nas nikar ne zapusti, temveč naj pri nas ostane. Kakor jutranja, tako je potrebna tudi večerna molitev. Govoril vam bom danes o večerni molitvi, ter vam pokazal 1. zakaj moramo zlasti zvečer moliti, 2. kako moramo večerno molitev opraviti.

I. Zakaj moramo zlasti zvečer moliti? K temu nas opominja: sv. pismo, sv. cerkev, zgled nevernikov, narava sama. Kralj David nas zopet in zopet opominja k večerni molitvi n. pr. *Po noči povzdiguje svoje roke proti svetišču in hvalite Gospoda.* (Ps. 133, 2.) *Spominjam se po noči tvojege imena, o Gospod, in se držim tvoje postave.* (Ps. 118, 55, 62.) *O polnoči vstajam tebe hvalit zaradi tvojih pravičnih postav.* (Ps. 4, 9, 10.) *V miru na to bom spal in počival, ker ti sam, Gospod, mi pomagaš, da varno prebivam.* Judje so na večer posebno molili Boga, preroki so zlasti na večer zdihovali proti nebesom. O Jezusu samem beremo, da je celo zelo utrujen na večer, ko je mnogo učil, šel v samoto in tam molil, včasih premolil celo noč.

Zgledu Zveličarjevemu je sledila vedno sv. cerkev, ki je ukazala duhovnikom, da morajo moliti vsak dan večernice in tako imenovan „komplet“, t. j. dopolnilno molitev, v katero so vpletene najlepše prošnje, med drugimi prekrasna psalma 30. in 90. Med drugim molimo: *Mirno noč in srečen konec nam daj, vsemogočni Bog! Ti pa, o Gospod, si v nas in tvoje sveto ime smo poklicali nad-se, ne zapusti nas Gospod naš Bog! V tvoje roke izročam svojo dušo. Varuj nas, Gospod, brani nas, kadar spimo, da bdimo s Kristusom in počivamo v miru, itd.* Ako pa sv. cerkev duhovnikom večerno molitev zapoveduje, je gotovo njena iskrena želja, da jo tudi drugi verni kristjani molijo.

Kristjani imamo v tem lepe zglede celo nad neverniki, nad malikovalci in nad Turki, ki nikoli brez molitve ne gredo spat. Malikovalci na večer zažigajo daritve malikom in Turke vsak

večer njih derviši kličejo z minaretov, da molijo k Allahu. — Celo neumne živali n. pr. ptiči, po svoje slavé stvarnika, predno pospé. Kako lepo se glasi slavčevo petje pozno v noč, kakor bi hotel reči: ker vi nočete slaviti svojega Boga, slavim ga jaz v zahvalo.

A to še ni vse! Da moramo res zvečer moliti in hvaliti Boga, imamo še druge vzroke. K večerni molitvi nas veže hvaležnost do Boga. Kristjan, pomisli koliko dušnih in telesnih dobrot prejemaš dan za dnevom od svojega nebeškega Očeta! Vse, kar si in kar imaš, prejemaš le od njega. In ti morda za vse to ne veš niti besedice v zahvalo. Pomisli na večer, kaj vse si med dnevom skusil, slišal, videl. Morda si slišal: ta je nenadoma umrl, ta se je povozil, tega je strela ubila, tega so zaklali, ta je utonil itd. Morda si videl, koliko drugi ljudje trpé, pomanjkanje, hude bolečine, žalosti, morda si sam skusil kaj hudega, bridkega, morda si bil med dnevom v veliki nevarnosti, morda si se komaj smrti otel. Morda moraš sam priznati: sam Bog me je varoval, da se mi ni kaj hujšega zgodilo! Ali pa: Če bi mi Bog ne pomagal, gotovo bi ne šlo tako srečno izpod rok, kar sem naredil. Glej, koliko dobrega prejemaš dan za dnevom od njega! Ali ni največja nehvaležnost, če se zvečer za vse to nič ne zahvališ? Ali smeš upati, da bo Bog zmerom tako dobrotljiv in usmiljen ostal do tebe, če se mu ne boš zahvaljeval? Vprašam te: Ko bi ti komu dan za dnevom velike dobrote delil, pa bi se tebi nikoli niti z besedico ne zahvalil, pač pa te vsak dan žalil, ali bi mu ti kaj dolgo časa delil dobrote? Gotovo ne! Kmalu bi mu vse odtegnil. In če ti Bogu ne skazuješ hvaležnosti, bo tudi on prenehal tebi dobrote deliti. Torej hvaležnost za prejete dobrote te veže, da moliš vsak dan večerno molitev.

Pa ne samo nazaj moraš gledati zvečer na pretekli dan, temveč tudi na prihodnjost, zlasti na bližnjo noč. Ako je človek brez lastne moči, priskrbi si varihov in prijateljev. V katerem stanju pa je človek bolj brez moči nego v spanju? Tedaj človek ne vidi, ne pazi, pa tudi sliši in čuti manj nego, če je zbujen. Torej je prav in potrebno, da vselej, predno zaspimo, molimo in se Bogu priporočimo, naj nas on varuje, ko se sami ne moremo. Kolikokrat se sliši, po noči je narasla voda, ko so ljudje spali, in so potonili; nastal je ogenj, ljudje so spali in so zgoreli, ker se niso mogli rešiti; prišli so tatovi, roparji po noči in so jih pomorili; nastal je potres in zidovje jih je podsulo. Kristjan, ali

se tebi kaj tacega ali enacega ne more pripetiti? Nespametni človek, kako si torej upaš brez molitve zaspati? Če ti po noči umrješ, gotovo se boš kesal v večnosti, da si opustil večerno molitev. In vprašam te: Ali je ta dan za-te tako dobro in brez greha minul, da ti ni treba prositi odpuščanja svojega Gospoda in sodnika, v čigar roke še to noč lahko prideš? Zato ne opuščaj svoje molitve!

II. Kako pa je treba opraviti večerno molitev? Ko se približa tisti čas, o katerem se navadno podaš k pokoju, (tudi v tem je treba nekega reda,) loči se od drugih, zberi svoje misli in poklekni. Nekateri sicer molijo kar gredoč ali pa, ko že ležé; a vendar je bolje, da človek vsaj nekoliko časa kleči; s tem lepše počasti Boga in lažje zbrano moli. Če moli gredoč, so misli raztresene, če pa moli ležé, največkrat zaspi prej, ko je molitev končana, ali pa še celo na vse pozabi.

Potem, ko človek kleči, naj zahvali Boga za vse dobrote prejete ta dan, in sploh v celem življenju. Nato naj si začne izpraševati vest, zlasti naj preudari, v čem in koliko se je pregrešil morda ta dan, kod je hodil, s kom je govoril, kaj je delal itd. Potem naj se skesa, obljubi in sklene poboljšati se. Izpraševanje vesti vsak večer je zelo koristno in celo potrebno. S tem ne le Boga sebi naklonimo, temveč tudi vedno bolj spoznavamo sami sebe, svoje slabosti. Svetniki so s posebno skrbjo vsak dan izpraševali svojo vest. Kdor se ne potrudi, da bi spoznal sam sebe, ta tudi ne napreduje v čednosti. Kdor pa si natančno dan za dnevom vesti ne izprašuje, ta samega sebe ne pozna. Toda to izpraševanje vesti vsak večer se ne sme goditi površno; temveč kar najbolj natančno. Pomisliti mora človek, kol je hodil po zadnjem izpraševanju vesti, kaj je mislil, govoril, poslušal, delal. Tukaj sem morda storil smrtni greh, tam sem komaj odšel malemu grehu, tukaj je bilo moje obnašanje v skušnjavi premalo odločno, tukaj bi moral bolje delati; tam moj namen ni bil popolno čist; to dobro sem opustil, čeprav bi se lahko zgodilo; zamudil sem to in to priložnost, da bi storil kaj dobrega, preslišal sem glas vesti, ki je glas božji; tukaj se je pokazala strast, ki me največkrat premaga; tam sem prelomil svoje dobre sklepe itd. O Gospod moj, o Bog, kako slab sem, kako omahljiv in reven sem! Niti enega dneva ne morem preživeti brez greha! Bodi usmiljen z menoj! Prosim te odpuščanja. Sklepam, da bom jutri tako-le in tako-le delal, zlasti v oni priložnosti. Bog dobrotljivi,

daj mi svojo milost! — Nekateri svetniki so si celo po večkrat na dan vest izpraševali. Vsak lahko sprevidi, kako dobro je to.

Ko si vest do dobrega izprašaš, obudi popolnoma kesanje, stori trden sklep, jutri in zanjaprej greha se bolj varovati. Ko vse to storiš, izroči se božjemu varstvu, priprošnji Marije Device, angelu varihu in svetnikom, zlasti patronu, spomni se še duš v vicah, tistih, ki ravno umirajo in potem pojdi počivat. Potlej ne misli več na kake posvetne reči ta večer, misli le na Boga in večnost. Ko se slačiš, moli in moli še, ko ležiš. Misli si, ko se vležeš, da si legel v mrtvaško trugo, da se morda več ne boš prebudil na tem svetu. Roke skleni na prsib, prekrižaj se še enkrat, zakliči Jezusa, naj bo pri tvoji glavi, Marija naj bo na tvoji desni, sv. Jožef na levi, tvoj patron pri tebi, angel pa nad teboj. Zdihni še enkrat sladka mogočna imena Jezus, Marija, Jožef, še enkrat se zaupno ozri na Marijo ali Jezusa in mirno pričakuj spanja. (Priporoča se skupna večerna molitev, molitev iz mašne knjižice ali katekizma.)

Če tako zaspiš, se ti pač ni treba bati ničesar, počival boš in sladko bo tvoje spanje. (Prov. 3, 24.) Kakor nedolžno dete sladko spi v naročju svoje skrbne matere, tako boš ti spal varno v naročju božje previdnosti. Jezus, Marija, Jožef, patron in angel varih bodo čuli pri tebi in te varovali.

Kdor bo večer za večerom tako lepo sklepal v premišljevanju in molitvi, tisti se sme zanesti, da bo srečno in blaženo sklenil večer svojega življenja. Vsa družba, Jezus, Marija, Jožef, angel varih in patron njegov bodo čuvali pri njegovi smrtni postelji in ga peljali v nebeško domačijo. Amen. † J. Benkovič.

Praznik vnebohoda Gospodovega.

O resni in stanovitni volji priti v nebesa.

In Gospod Jezus... je bil v nebo vzet in sedi na desnici božji.

(Mark. 16, 18.)

Današnji dan je dan veselja za vsakega kristjana; ljubi Bog ni ustvari nebes le za angele, ampak tudi za človeka. Ali dolgih 4000 let je bilo nebo človeku zaprto: v predpeklju so pravični stare zaveze z velikim hrepenenjem čakali, kdaj bo prišel Zveličar

sveta ponjé, da jih popelje v sveta nebesa. Glejte, danes obhajamo skrivnost tistega veselega trenutka, ko je Jezus odprl tako dolgo časa zaklenjene duri nebes, ko je v spremstvu izvoljenih duš starega zakona šel na desnico svojega Očeta, da pravičnim dušam dá plačilo, da isto tudi udom svoje cerkve pripravi. Od Jezusovega vnebohoda sém so vrata v nebesa sicer zaprta za nevredne, vendar ne zaklenjena za poštene kristjane, marveč odprta zanje, da, celo vabilo je nabito nanje, ki se glasi: *Pridite, oblagodarjeni mojega Očeta, in posedite kraljestvo, ki vam je pripravljeno od začetka sveta!* Bog sam želi in hoče, da kristjan ni le samo ud vojskujoče cerkve na zemlji, ampak da postane tudi ud zmagaajoče v nebesih! Bog hoče to, ali on hoče tudi še kaj drugega; na vabilu, ki je nabito na nebeška vrata, stojé besede: *Pridite oblagodarjeni!* Kaj pa je to, *oblagodarjeni*? Glejte, to so tiste duše, ki so bile od Boga za vredne spoznane večnega plačila. Vreden mora biti človek nebes. Kako pa nam je živeti, da bomo vredni nebes? Kaj nam je storiti, da pridemo v nebesa? Ravno to je nekdanj prašala sestra svojega brata sv. Tomaža Akvinskega. „Ljubi brat, kaj mi je storiti, da pridem v nebesa?“ „Sestra“, ji pravi svetnik, „v nebesa prideš, če le hočeš!“ Pa kako? se vprašuješ sam pri sebi, kristjan.

Glej, ljudje si marsikaj želè, marsikaj hočejo na svetu: bolnik bi bil rad zdrav, revež bogat, nesrečnež zadovoljen, pa mnogim, ki si kaj tacega že, se ne posreči vselej, da bi se jim želje spolnile.

V nebesa pa, pravi sv. Tomaž Akvinski, vsak lahko pride, kdor le hoče. Pa kako? Glej kristjan, to je od tvoje volje odvisno: če je tvoja volja taka, kakršna ima biti v primeri s tako srečo, kakršna je nebeška, če imaš resno voljo in pa stanovitno voljo v nebesa priti, boš tudi prišel tja gori! Le verjemi mi.

Kdaj pa moremo voljo, v nebesa priti, imenovati resno, kdaj je ta volja stanovitna?

I. Da ne bova dolgo ugibala, kdaj moremo svojo voljo v nebesa priti, resno imenovati, ti kar naprej povem, da je tvoja volja tedaj resna, ako čutiš v sebi 1. hrepenenje po nebesih, ako 2. se ogiblješ in varuješ vsega, kar bi ti bilo na poti proti nebesom v zadržek in 3. ako pridno rabiš zveličavne pripomočke.

1. Nebesa so središče, zaklad vsega dobrega; vse, kar si more človeško srce želeči in še velikoveč, dobiš v nebesih. Največje človeško gorje je trpljenje tega sveta; kristjan, ki si želiš, rešiti se tega trpljenja, glej proti nebesom; tam je kraj, ker ni solza, ni bolečin, ni trpljenja, ni nadlog, ni preganjanja, ni zaničevanja; *Bog bo obrisal vse solze iz njih oči, smrti ne bo več, ne tožba, ne britkosti, sakaj prvo je minilo!* (Skr. razod. 21, 4.)

Kristjan, ki si želiš sreče, veselja: Glej, tam gori te čaka studenec neskončne radosti, ki si ga še misliti ne moreš; saj piše sv. Avguštín: „To, kar je Bog svojim prijateljem pripravil, presega vso vero, prekosi vse upanje, vso ljubezen, vse želje, vse hrepenenje! To blaženost moreš pa doseči, ne pa zadosti ceniti; jo moreš pač zaslužiti, ne pa popisati!“ — *Pravični bodo šli v večno življenje!* (Mat. 25, 46.)

Ker so tedaj nebesa tolike vrednosti, bi bilo pričakovati, da ga ni na zemlji človeka, ki bi ne čutil v sebi hrepenenja po njih. Pa kaj pravim? Dandanašnji se dobé ljudje, ki še slišati nečejo o nebesih, ki se norčujejo z njih, ki se ne zmenijo zanje, ki bi jih radi zamenjali za pol ure zemeljskega veselja. In kdo so ti ljudje? Krščeni neverniki, ki pravijo, da je po smrti vsega konec, ki tajé neumrjocnost duše, vstajenje mesa, ki ne verjejo ne v Boga, ne v hudiča. Takih ljudi dobite dandanašnji po mestih obilo, da, celo na deželi se jih ne manjka. Te baže ljudje ne verujejo na nebesa.

Dobé pa se še v veliko večem številu ljudje, ki še imajo nekaj vere, pa piškave, ki pa tudi nimajo nikakega hrepenenja po nebesih; in zakaj ne? Zato, ker jih žele in iščejo na zemlji imeti, za one po smrti, pa mislijo, da bo že kako. Oni gledajo le na to, kako bi prišli do denarja, časti, kako bi stregli samim sebi. Če slišijo o nebesih govoriti, se dolgočasijo zraven, češ sedaj smo še na zemlji, za nebesa bomo že še skrbeli pozneje.

Kaj pravite, bodo li ti ljudje kedaj videli nebesa? Nikoli. Zakaj ne? Zato, ker ne hrepené po njih; ker pa ne hrepené po njih, si tudi ne prizadevajo zanje, ker si pa ne prizadevajo, ne pridejo vanje, *ker nebeško kraljestvo silo trpi, in le silni ga nase potegnejo!*

2. Iz tega pa sledi, da se je treba za nebesa potruditi; potruditi se pa zato, ker nas marsikaj ovira na poti proti njim. Glejte, ravno s tem pokažemo, da imamo resno voljo priti v ne-

besa, ako se ogiblujemo, varujemo vsega, kar bi nam bilo v zadržek na poti proti zveličanju.

Kdor si za kako stvar resno prizadeva, se ne dá z lepa oplasiti; in kolikor bolj ga stvar mika, toliko bolj se trudi, doseči jo; pa še kako iznajdljiv je! Vsak zadržek ve odstraniti, se mu ve ogniti.

Glejte, ravno tako je tudi s kristjanom, ki ima resno voljo, priti v nebesa; on si jemlje Jezusa v zgled. O, česa ni vse storil Zveličar, da bi nam nebesa pridobil? Prišel je na svet, on, edino-rojeni Sin božji, je oblekel podobo hlapca, je 33 let živel v revščini, preganjaju, je umrl na križu! Koliko truda, koliko prizadevanja za nebesa!

Kaj so vse storili svetniki, da so si priborili nebesa? Koliko premagovanja, koliko zatajevanja samega sebe jih je stalo zveličanje. Kolikrat so dali čast, premoženje, kri, življenje, le da so si zagotovili nebesa! Nič jim ni bilo pretežavno, pač pa vse lahko, ker so vedeli, zakaj se trudijo.

Glej, kristjan, Bog je ustvaril zate ravno ista nebesa kakor za se, za angele, za svetnike. Če se je pa moral Gospod Zveličar toliko truditi, da ti jih je odprl, če je moral toliko zadržkov odpraviti, ki so, ne njemu, ampak tebi zapirali vrata v nebo, ali ni pravično to, da se tudi ti kaj potruдиš zanje, da imaš resno voljo pridobiti si jih s tem, da odstraniš zadržke, ki te ovirajo na poti proti njim? Kaki zadržki so to?

Glej, nekoliko ti jih hočem naštet.

Morebiti živiš v sovraštvu s svojim bližnjim; ali veš, kaj pravi Jezus Kristus: *Ako prineseš dar k altarju in se ondi spomniš, da ima tvoj brat kaj sofer tebe, pusti tam svoj dar pred altarjem in pojdi se spraviti s svojim bratom, in potem pridi in daruj svoj dar! S svojim sovražnikom se hitro spravi, dokler si še njim na potu, da te kje sovražnik ne izda sodniku in sodnik te ne izda služabniku in da ne boš v ječo vržen. Resnično, povem ti, da odondod ne boš izšel, dokler ne povrneš zadnjega vinarja!* (Mat. 5.)

In sv. Janez pravi v I. 1. (3. 15): *Vsak, kdor sovraži svojega brata, je ubijavec! In veste, da nobeden ubijavec nima večnega življenja!*

Ali morebiti živiš v grešni zvezi, kjer je v nevarnosti tvoja poštenost in nedolžnost, ali si jo že zapravlil, zapravila: veš,

kaj piše sv. Pavel o takih? *Nobeden nečistnik, nesramneš... ne bo videl nebeškega kraljestva.* (1. Kor. 6, 10.)

Ali si morebiti vdan je zi in pri vsaki priliki preklinjaš, se rotiš, prisegaš; ali si vdan pijači, si zapeljivec, ali lakommež, goljuf, oderuh; tudi o tebi je sv. Pavel zapisal te-le sodbe: *Nobeden prekinjevalec, nobeden pijanec, nobeden tat, krivičneš ne bo videl nebeškega kraljestva!*

Glej, kristjan, ako si enemu ali drugemu izmed teh ali drugih grehov vdan, pa imaš resno voljo v nebesa priti, kaj boš storil?

Ali ne pred vsem tega, da odpraviš te zadržke, če bi te še toliko truda stalo? Ali ne boš ravnal po Jezusovih besedah: *Ako te tvoje oko.....?*

Če pa nimaš volje, to storiti, tedaj tudi nimaš resne volje v nebesa priti. Sodi sam! *Nebeško kraljestvo silo trpi, in le silni je nase potegnajo!* (Mat. 11, 12.)

3. Pa morebiti si misliš, to je vse res, ali slab sem, slab, saj se ne morem premagati. Glej nato ti odgovarjam: res, da si slab; ali če imaš resno voljo zveličati se, poslušuj se zveličavnih pripomočkov, ki podpirajo tvojo slabost.

Da je tega treba, ne bom vam še-le dokazoval, saj veste: kdor hoče kaj doseči, mora rabiti pomočke za to. Pripomočki pa, ki jih moramo rabiti, da pridemo v nebesa, so ti-le: molitev, poslušanje božje besede, in prejemanje sv. zakramentov.

O molitvi pravi sv. Tomaž Akvinski: „Kristjanu je molitev potrebna, ako se hoče zveličati; če tudi so mu bili grehi pri sv. krstu in pri sv. pokori odpuščeni, vendar mu je ostalo hudo nagnjenje, ki ga od znotraj vleče v greh, na zunanje ga hudič in svet vabita k grehu. Ako se hočemo zveličati, moramo se boriti s temi svojimi sovražniki in jih premagati: toda brez božje pomoči je zmaga nad temi mogočnimi sovražniki nemogoča; božjo pomoč pa si izprosimo z molitvijo: dosledno tedaj brez molitve ni zveličanja!“

Berite življenje svetnikov, ne enega ne bote našli, ki ne bi bil prijatelj molitve. Mnogo izmed njih si je celo spanje kratilo, le da so si dobili zadosti časa za molitev. Tudi dandanes goreči kristjani mnogo molijo, ker vedo, da le v molitvi najdejo pomoč zoper skušnjave. —

Drugi zveličalni pripomoček je božja beseda: saj pravi Jezus sam (Jan 8, 47.): *Kdor je iz Boga, božjo besedo posluša: in sato jo vi ne poslušate, ker niste iz Boga!*

Če tudi še ni zadosti, da kdo posluša božjo besedo, pa ne živi po nji, in je tako podoben človeku, ki se v zrcalo pogleda, potem pa preč gre in precej pozabi, kakšen da je, kakor piše sv. Jakop, če tudi poslušanje še ne zadostuje, vendar je to znamenje, da kdor se pri božji besedi dolgočasi, ali se je ogiblje, da ne ljubi Boga, da ni goreč v dobrem, da se tedaj tudi ne more zveličati.

Ravno to velja o tretjem pripomočku, o sv. zakramentih. Ako hočemo priti v nebesa, moramo imeti čisto srce, ozaljšano z božjo milostjo. Čisto srce in božjo milost pa nam dajeta posebno zakramenta sv. pokore in sv. Rešnjega Telesa, če ju vredno prejmemo.

Kdor je tedaj nemaren v prejemanju zakramentov, naj si nikar ne dela upanja, da bo prišel v nebesa.

Kristjan! prašaj sedaj svojo vest, kako je s teboj. Ali moliš rad in pobožno? Poslušáš rad božjo besedo, kolikor je le mogoče? Hodiš pogosto k sv. spovedi? Ako se goreče poslužuješ teh zveličalnih pripomočkov, dobro! vedi, to je znamenje, da imaš resno voljo v nebesa priti, pa tudi upanje!

Kaj pa naj rečem o kristjanu, ki zanemarja molitev, ki zjutraj vstaja brez molitve, gre k počitku brez molitve, se čez dan nikdar ne spomni Boga v molitvi? Kaj naj rečem o človeku, ki je dostikrat v krčmi namesto pri sv. maši, ki božjo besedo opušča, da ima čas za igro? Kaj naj rečem o kristjanu, ki hodi le enkrat na letu k sv. spovedi, po navadi po veliki noči, tisti teden, preden dušni pastir listke pobere, ki gre k sv. spovedi tudi le zaradi listka.

Kaj pravite, ali ima tak človek resno voljo, priti v nebesa? Ne, gotovo ne. In ker resne volje nima, ali ima kaj upanja priti gori? Ne in zopet ne. Pa stvar je prežalostna, da bi še nadalje govoril gluhim ušesom zanikrnežev. Rajši se obrnem do vas dobrih, gorečih kristjanov, ki imate resno voljo, zveličati se, ki hrepenite po nebesih, ki se pridno prizadevate zanje s tem, da z vso vnetostjo odstranjate zadržke zveličanja, se varujete greha, zatirate strasti in pridno rabite pripomočke za zveličanje, namreč molitev, božjo besedo in sv. zakramente. Glejte, vse to je lepo od vas, pa še nekaj je treba —! Kaj pa? Stanovitnosti.

II. Ako potuješ kam, moraš, kaj ne, stanovitno voljo, namen imati, priti tja, kamor si se namenil. Če pa se na poti premisliš, in nimaš volje, popotovanja nadaljevati, tudi ne boš prišel tja, kamor te je bila prej volja priti, kamor si imel namen priti. Glejte, vsi smo popotniki na zemlji, *saj tukaj nimamo obstoječega mesta, ampak prihodnjega iščemo!* (Hebr., 13, 14.) t. j. gremo proti nebesom: ako pa res hočemo tja priti, moramo vedno imeti stanovitno voljo, ne pa en dan jo imeti, drugi dan pa premišljati, je li bi šli naprej, ali bi se vstavili, ali šli nazaj. Naša volja, v nebesa priti, mora biti stanovitna: stanovitna vedno, a) v vsaki starosti, b) v vsakem položaju.

a) Saj se dostikrat sliši: mladost je norost, mladina je lahko-mišljena: ni, da bi ji zamerili; ako se človek v mladih letih ne trudi dosti za nebesa: ko pride v leta, ki ga bodo storila resnejšega, bo tudi bolj stanoviten v skrbi za nebesa, na poti proti nebesom. Napačna misel! V bukvah pregovorov pravi sv. Duh: *Mladenič, ki je vajen svojega pota, ne odstopi od njega, tudi ko je star!* (Preg. 22, 6.) Sv. pismo nam priča, kako so Kajn, Kam, Absalom bili v mladosti sprideni, kako pa tudi pozneje niso bili nič boljši, ampak še slabši. Pa sami povejte, koliko izmed tistih mladih se je poboljšalo v poznejših letih, ki ste jih vi sami poznali. Ali morebiti veliko? Kaj še! Po vsej pravici lahko rečemo mlademu razuzdancu: „Priatelj, na slabi poti si! Če ne boš sedaj pošten, dokler si mlad, tudi pozneje ne bo nič s teboj! Starega konja voziti učiti je ravno tako težko, kakor človeka spreobračati, ki že od mladosti slabo živi.“

Žalibog, koliko jih je mej mladino, o katerih lahko tako rečemo! Pobožnosti ni nič, gorečnosti ni nič, vzglednega življenja bo malo, razuzdanosti pa čez mero. Kaj naj pričakujemo od take mladine? Ali kaj dobrega?

Kdor si v mladosti ni prizadeval za nebesa, tudi v poznejših moških letih kaj težko postane pošten kristjan. Zakaj? Zató, ker ga tudi pozneje marsikaj vleče na stran od poti proti nebesom.

Navadno ima človek v poznejših letih opraviti s skrbmi za gospodarstvo; stan zahteva, da se zakopje v razne posvetne zadeve, skrbi. Če v mladih letih ni bil nič kaj pošten kristjan, kaj rad pozneje med posvetnimi skrbmi pozabi na skrb za zveličanje. Nadalje tak človek slabosti, napake mladih let pogostoma vzame seboj v moško dobo. Kdo ne pozna gospodarjev, ki so sedaj ravno

taki pijanci, igravci, ponočnjaki, kakor so bili v mladosti? Kdo ne pozna gospodinj, ki so sedaj ravno tako lahkomišelné, nečimerne, razuzdane, kakršne so bile v mladih letih?

Kristjan! bodi pošten, bodi stanoviten v skrbi za zveličanje, dokler si mlad, nesi to stanovitnost seboj v poznejša leta, išči tudi v moški dôbi stanovitno *to, kar je zgoraj, kjer Kristus sedi na desnici Boga Očeta*, kakor pravi sv. Pavel, da ko boš star 50, 60, 70 let, v starosti, ne boš še-le iskal pota proti nebesom, ne boš še-le na spodnjem klinu božje lestve, ampak boš res, kakor na koncu življenja, tako tudi na koncu pota, pred vrati nebes! Tvoji dnevi so seštetí, večnost se ti naglo bliža, z eno nogo si že v grobu. O kako žalostno je to, ako še sedaj, ko imaš že sive lase, še vedno visiš s stoterimi vezmi privezan na posvetnost, ako te ima hudič vkovanega v železne sponé, te vlačí za seboj, tebi pa morebiti le še slaba nitka drži dušo in telo skupaj.

Raztrgaj ti torej te vezi, te okove, preden se zoper tvojo voljo ne vtrga nit tvojega življenja.

b) Kakor naj je kristjan stanoviten v skrbi za zveličanje v mladosti, moški dobi in starosti, ravno tako ga mora v vsakem položaju življenja navdajati misel: V nebesa hočem priti, — bodisi da je reven ali bogat, bolan ali zdrav, srečen ali nesrečen, oženjen ali neoženjen, v dobrem ali slabem položaju. Če ti je Bog dal posvetno premoženje, vedi, dal ti ga je, da si ž njim kupiš nebesa z dobrimi deli krščanskega usmiljenja; če si pa reven, ne pozabi, da te je Bog pustil revnega, ker te hoče v nebesih storiti bogatega, če si boš revščino s potrpežljivostjo obračal v dušni prid.

Če si zdrav, zahvali se Bogu, obračaj svoje zdravje v božjo čast in svoje zveličanje, in vari se, da ne zboliš na duši, da ne padeš v greh; če si pa bolan, sprejmi za pokoro ta križ z namenom, da bi ti Bog na onem svetu prizanesel, ker te tukaj tepe.

Če si oženjen, spolnuj natančno svoje zakonske dolžnosti, odgojui otroke v strahu božjem, da nje in sebe spraviš v nebesa; če pa nisi oženjen, zahvali Boga, da ti še ni naložil tega križa in živi nedolžno, čisto, skrbi, da bodo tudi o tebi veljale besede sv. pisma: *Glejte, kako lep je čisti rod* itd. Ako živiš mej dobrimi ljudmi, posnemaj jih, delaj po njihovem zgledu za nebesa; če moraš pa živeti mej slabimi, glej, da se ne navzameš njihovega duha, ki je za vse prej sposoben, kakor pa spraviti te v nebesa.

Glej, tako so živeli in ravnali svetniki stare in nove zaveze. Spomni se Joba, Egiptovskega Jožefa; svetnikov nove zaveze ...

Zakaj pa, predragi v Gospodu, so svetniki v vsakem položaju življenja tako zvesto služili Bogu? O gotovo zaradi tega, ker so vedno mislili na nebesa, hrepeneli po njih, delali zanje. „V nebesa hočem priti!“ to je bilo njihovo geslo, to je bila njihova zvezda vodnica. Ko je sv. Filip Neri enkrat slišal, da so nekega pobožnega moža tedanji papež za svetnika razglasili, tedaj je zaklical: „Tudi jaz hočem biti svetnik!“ In res, sv. cerkev ga časti kot svetnika.

Ako pa vidimo, koliko da je kristjanov dandanes, ki še imena kristjan ne zaslužijo, kje naj iščemo vzroka temu žalostnemu stanu? O kje drugje, kakor v tem, da so ti ljudje pozabili, zakaj so na svetu, namreč, ne da bi svetu služili, ampak da bi se pripravljali in zaslužili nebesa.

Predragi, ne posnemajmo jih, oklenimo se rajši zgleda sv. Filipa Neriya, zakličimo ž njim: Tudi jaz se hočem zveličati, tudi jaz hočem priti v nebesa!

Obujajmo pogostokrat to hrepenenje v sebi, odstranjajmo zadržke zveličanja in poslužujmo se pridno zveličavnih pripomočkov, molitve, božje besede, sv. zakramentov; s tem bomo pokazali, da ima resno voljo priti v nebesa. Pa bodimo tudi stanovitni v tej resni volji v vsaki starosti, v vsakem položaju. Glejte na ta način bodo tudi o nas veljale besede sv. Tomaža Akvinskega: „V nebesa pride vsak, če le hoče!“ Amen.

P. J.

Šesta nedelja po veliki noči.

O pripravi na prihod sv. Duha.

Duh resnice, kateri od Očeta izhaja,
on bo pričeval o meni. Jan. 15, 26.

Na tri tako imenovane prazniške dōbe deli sv. cerkev cerkveno leto: prva je božična dōba in se začne z adventom ter sega do prve predpepelnične nedelje, druga je velikonočna dōba, ki se sklepa s praznikom Jezusovega vnebohoda. Po tem dnevu se prične binkoštna dōba, ki traja do adventa. Vsi obredi nedelj

in ferij, kakor cerkev imenuje delavnike, vse molitve pri sv. maši in v brevirju se v posameznih prazniških dōbah sučejo okoli svojega glavnega praznika, oziroma rojstva, smrti in vstajenja Gospodovega in prihoda sv. Duha.

Pred tremi dnevi smo obhajali praznik Jezusovega vnebohoda; danes smo že blizu binkoštnega praznika in gledamo v duhu delovanje sv. Duha v binkoštni dōbi v ožjem in širjem pomenu; pravim v ožjem in širjem pomenu: ker v ožjem pomenu traja binkoštna dōba res le do adventa; v širjem pomenu pa se je binkoštna dōba pričela s prihodom sv. Duha nad apostole, traja še dandanes in bo trajala do konca sveta. Zato ukazuje tudi sveta cerkev zadnjo nedeljo po binkoštih brati evangelij o poslednji sodbi. Zakaj pa pravim, da traja binkoštna dōba v širjem pomenu še dandanes? Zato, ker sv. Duh še dandanes ne neha delati nad človeškim rodом tega, kar je storil nad apostoli in prvimi verniki, namreč napolnjuje jih še vedno s svojimi milostmi.

Deseteri dnevi od vnebohoda do binkošti so priprava na binkoštno dōbo: te dni so se apostoli pripravljali na sprejem sv. Duha. Ker pa traja binkoštna dōba v širjem pomenu še dandanes, ker še dandanes sv. Duh v sv. cerkvi na binkoštni praznik prihaja na skrivnostni način nad nas, zato želi sv. cerkev, da se za njegov prihod dostojno pripravimo.

I. Kako se pripravimo, nas uči sv. cerkev v današnji nedeljski maši in pa

II. z obredi na binkoštno soboto.

Poglejmo si ta njen nauk.

I. Današnja sv. maša nam za pripravo na sv. Duha trojno naročuje, namreč: obujenje hrepenenja po sv. Duhu, molitev in dobra dela krščanske ljubezni.

1. Hrepenenje po sv. Duhu je prvo potrebno za pripravo na njegov prihod: to hrepenenje izraža sv. cerkev precej v začetku sv. maše v introitu ali uvodni molitvi, ko pravi: „Usliši, Gospod, moj glas, s katerim v tebe kličem, aleluja; moje srce ti je reklo: moje obličje te išče, tvojega obličja iščem; ne obračaj svojega obličja od mene, aleluja, aleluja. Gospod je moja luč in moja pomoč; koga se bom bal?“ (Ps. 26.)

S temi besedami kaže sv. cerkev, da so dnevi od vnebohoda pa do binkošti dnevi hrepenenja po prihodu sv. Duha. Takega hre-

penjenja polni so bili apostoli, potem ko jim je Jezus povedal, da jim bo namesto sebe poslal tolažnika.

Tako hrepenenje imejmo tudi mi in prosimo sv. Duha te dni pri sv. maši, pri jutranji in večerni molitvi, naj pride nad nas in nas napolni s svojimi milostmi.

Tako hrepenenje pa smo tudi dolžni imeti, sicer zapademo prekletstvu Jezusovemu, ki ga je izrekel pogostokrat nad svetom, kateri ne vidi sv. Duha in njegovega delovanja, ker ga noče videti, ker ne mara za nebeške, božje reči. (Jan. 14, 17.) Prosimo pogostokrat te dni s psalmistom Boga: naj nam pošlje sv. Duha, da vstvari, naredi vse novo in prenovi zemlji obličje. To za pripravo na prihod sv. Duha potrebno hrepenenje izraža sv. cerkev tudi v današnjem evangelju. V njem napoveduje Jezus apostolom trpljenje in preganjanje zaradi njegovega imena: apostoli so bili namreč odločeni, da svet uče resnico, resnica pa oči kolje, od tod tudi preganjanje. Da pa bodo znali učiti resnico, da bodo vkljub človeški slabosti in zmotljivosti vedno sami ostali na poti resnice in da ne omagajo v nadlogah, zato jim Jezus obljubi sv. Duha, učenika resnice in tolažnika v trpljenju. Lahko si mislimo, kako zelo so hrepeneli apostoli po sv. Duhu, potem ko jih je Jezus zapustil, in so bili sedaj samim sebi prepuščeni, ter na potu težavne učeniške službe.

Enako apostolom tudi mi potrebujemo sv. Duha, duha resnice in tolažnika, da moremo delati za zveličanje svoje duše. Brez luči sv. Duha, brez njegovih milosti bi zašli s pota resnice in čednosti, brez njegove tolažbe in pomoči bi opešali na trnjevem potu zveličanja. Glejte, vzroka dovolj tudi za nas, da hrepenimo po prihodu svetega Duha, da se s tem hrepenenjem vredne skazemo njegovega prihoda.

2. Drugo, kar nam je potrebno, da se dobro, dostojno pripravimo na prejem sv. Duha, je molitev; tudi k temu, k molitvi za vredni prejem sv. Duha, nas napeljuje in vabi sv. cerkev v današnji maši. V tako imenovani kolekti ali zbirni molitvi po gloriji, v sekreti ali tihi molitvi pred sanktusom, v postkomuniji ali poobhajilni molitvi malo pred zadnjim evangeljem prosi Boga za milost, da bi se mi posvetili božji službi, da bi prejeli moč za vse dobro, da bi ostali vedno Bogu hvaležni za prejete dobrrote.

Tudi apostoli so se na prihod sv. Duha pripravljali z molitvijo: to nam priča djanje apostolov z besedami: *Vsi apostoli so bili enega Duha in so bili stanovitni v molitvi s pobožnimi ženami in s Marijo, materjo Jezusovo in njegovimi brati!*

(1, 14.) Pred prihodom sv. Duha so bili tudi vsi skupaj zbrani v molitvi in v molitvi so prejeli sv. Duha.

Pripravljajte se tudi vi, predragi, z gorečo molitvijo na prihod sv. Duha. Z namenom, da bi prejeli od njega vse potrebne milosti, opravljajte še gorečnejše kakor dosedaj svoje jutranje, večerne molitve; tudi pred jedjo in po jedi se spomnite delivca vseh dobrot in ga prosite, naj nasiti tudi vašo dušo s svojimi darovi. Ako vam je mogoče, bodite te dni tudi ob delavnikih pri sv. maši, ali opravljajte te dni kako pobožnost v čast sv. Duhu, kar so posebno priporočali sv. oče Leon XIII v okrožnici, ki so jo izdali o češčenju sv. Duha!

3. Tretje, kar nam sv. cerkev priporoča za pripravo na prihod sv. Duha, so dobra dela krščanske ljubezni. K temu nas opominja sv. cerkev v današnjem listu. Sv. Duh je duh ljubezni, in le v tisto srce pride prebivat in delit svoje milosti, kjer najde pravo ljubezen. To so vedeli tudi apostoli: zato so bili v mejebojni ljubezni *enega srca in enega duha*. (Dej. apost. 4, 36.) Tako mejebojno ljubezen zahteva od nas sv. cerkev v današnjem listu sv. Petra, ko pravi: *Pred vsem pa imejte vedno ljubezen mejeboj t. j. živite v miru z domačimi in s sosedi in ne dajte prostora v svojem srcu nemiru in jezi in kregu. Dalje storite te dni bližnjemu kaj dobrega, izvršujte po svoji moči krščanska dela usmiljenja, dušna in telesna, po opominu istega sv. apostola Petra, ki pravi v današnjem listu: Femljite radi jeden drugega pod streho brez godrnjanja. Kakor je vsak prejel dar, s tem postresite eden drugemu, kakor dobri delivci mnogotere milosti bošje!*

Glejte to je trojna priprava za sprejem sv. Duha.

II. Sobota pred binkoštni je vigilijska t. j. dan čuenja, bdenja. Kristjani so namreč v prejšnjih časih tisti dan in pa noč pred večjimi prazniki prebili deloma v cerkvi, deloma doma v molitvi in postu; tako tudi na binkoštno vigilijsko. Obredi na ta dan pa so lepa priprava za sprejem sv. Duha.

1. Najprvo je dan pred binkoštni postni dan, in sicer prvi postni dan po veliki noči. Tudi praznik vnebohoda ima svojo vigilijsko: vendar ta dan ni posta: zakaj ne? Glejte pismarji in farizeji so enkrat očitali Jezusu, da se njegovi učenci ne postijo. Jezus jim je pa rekel:

Ali morete storiti (zahtevati), da bi se svatje postili, dokler je šenin pri njih? Prišli pa bodo dnevi, kadar bo šenin od njih vset, tedaj se bodo postili tiste dni. (Luk. 5, 34.) Glejte

do vnebohoda je bil Jezus pri nas: zato ni cerkev do vnebohoda nobenega dne določila za post; pač pa precej po vnebohodu na dan vigilije pred binkoštni, ko Jezusa ni več mej nami na skrivnostni način tako, kakor je bil pred vnebohodom.

Sicer pa je post djanje pokore; postni dan pred binkoštni nas opominja, naj se spokorimo za svoje grehe v zakramentu sv. pokore, *ker modrost* (sv. Duh) *ne gre v hudo-voljno dušo, tudi ne prebiva v telesu, ki je vdano grehom* (Sap. 1, 4). Zato nas sv. cerkev kliče, naj te dni pred binkoštni očistimo svojo vest in prejmemo sv. zakramente, kar bote večina gotovo tudi vi storili in to tem bolj, ker to spada tudi k šmarniški pobožnosti.

2. Cerkveni obredi binkošne sobote ali vigilije se začenjajo s šesterimi prerokovanji, ki jih slišite pred sv. mašo péti na desni strani oltarja v njegovem vznožju.

Vsa ta prerokovanja se nanašajo na binkoštni praznik: opozarjajo nas na milosti, ki jih je prejel človeški rod od svetega Duha, in nam pripovedujejo, kaj nam je storiti, da se jih tudi mi vdeležimo, namreč premeniti moramo svoje življenje, svoje djanje in nehanje moramo vrediti po zahtevah sv. vere.

3. Po nekaterih molitvah, ki se pojo po vsakem prerokovanju in se ravno tako ozirajo na prihod sv. Duha ter njegov vpliv na človeško srce, kakor prerokovanja sama, se začno peti litanije vseh svetnikov, ki so vsi bili prave izvoljene posode sv. Duha, pravi njegovi templjni: mašnik s. strežniki leži mej litanijami pred oltarjem na obličju notri do prošnje: „Mi grešniki, prosimo te vsliši nas!“ Sv. cerkev označuje s tem ležanjem mašnikovem, da naj se kristjan poniža pred sv. Duhom, in mu v ponižni molitvi razodene svojo dušno revščino, ako hoče, da bo sv. Duh vlil mu v dušo studenec svojih milosti. Res lep je ta obred, prava podoba prihoda sv. Duha nad ponižne apostole, ne pa ošabne farizeje in pismarje.

4. Po litanijah se začne sv. maša in sicer v rdeči barvi, v spomin da je sv. Duh prišel v podobi gorečih jezikov nad apostole. Sicer nas pa rdeča barva spominja ognja ljubezni, s katerim vžiga sv. Duh naše srce po besedah sv. Pavla do Rimljanov: *Ljubezen bošja je islita v naša srca po sv. Duhu, ki nam je bil dan.* (5. 5.)

Pri gloriiji se v cerkvi zvoni z vsemi zvonovi. To slovesno zvonjenje spominja na veselo novico, da je prišel sv. Duh na svet.

dopolnit odrešenje, spominja pa nas tudi na razširjanje sv. vere po apostolih, na katere obrača sv. cerkev besede kralja Davida: *Po vsi zemlji se njih glas razlega in njih besede do konca sveta!* (18, 5. Ps.) Sv. maša sama se vsa nanaša na sv. Duha. V listu n. pr. beremo, da je Pavel prišel v Efez in je tam nekoliko Janezovih učencev podučil v sv. veri, jih krstil in nanje položil svoje roke, na kar je prišel sv. Duh nadnje. (19, 1 — 8.)

V evangeliju obljubuje Jezus apostolom sv. Duha z besedami: *Jas bom Očeta prosil in vam bo drugega Tolašnika dal, da pri vas ostane vekomaj.* (Jan. 14, 16.) Vse molitve sv. maše so prošnje do sv. Duha, naj pride nad nas, in nas razsvetli, očisti in okrepi.

Glejte, tako nas sv. cerkev uči v današnji sv. maši in pa v obredih na binkoštno soboto, kako se pripravimo na binkoštni praznik, da prejmemo sv. Duha. Storite, predragi, po njenih naukih: obujajte te dni večkrat hrepenenje po sv. Duhu, molite kaj več in bolj goreče. Očistite svojo vest greha pri sv. spovedi, izvršujte po svoji moči dela krščanske ljubezni, naložite si kako primerno zatajevanje v jedi, pijači, veselju. ... Na ta način si bote zaslužili sv. Duha z njegovimi milostmi, ter bote po besedah sv. Pavla *sasnamovani (kakor s pečatom) s obljubljenim sv. Duhom, ki je zastava naše dedščine* ... (Efež. 1, 13. 14.) Amen.

P. J.

Binkoštna nedelja.

O znamenjih, da biva v nas sv. Duh

Če pa kdo Kristusovega Duha nima, ta ni njegov. Rim. 8, 9.

Ogenj sem prišel na zemljo prineset, in kaj hočem, kakor da se vname, (Luk. 12, 49.) je rekel gospod Jezus. Ta ogenj je ogenj sv. Duha, ki poživlja zemlji obličje, ki vse prestvarja. Sv. Duha smo tudi mi prejeli v zakramentu sv. krsta in sv. birmе; saj so naša telesa tempel sv. Duha, v katerem sv. Duh prebiva; ali pa vedno, nepretrgoma? Ne. Sv. Duh ne prebiva v srcu, ki je grehu vdano, pravi sv. pismo. Ker pa je težko določiti, kdo je grešnik iz hudobije, kdo pa le iz človeške slabosti, ker po tem

razmerju Bog sodi grešnika, zato je tudi težko reči, v čigavem srcu prebiva sv. Duh, v čigavem pa ne, ker grešniki smo vsi. Vendar nekaj znamenj nam daje sv. vera, da ponjih spoznamo, je-li ima kdo Kristusovega Duha ali ne; to spoznanje je namreč potrebno, ker če nimamo tega Duha, nismo Kristusovi, nismo kristjani, kristjani pa ne biti, je gotovo za vsacega izmed nas neprijetna, da naravnost grozna misel.

Poiščimo tedaj danes ta za nas velepomembna znamenja. Podobna so pojavom in učinkom zemeljskega ognja, tedaj ne bo težko zaznati in zapomniti si jih.

I. Ogenj ima poseben glas, nekakega šumenja, pokanja, praskanja, in večji ko je, močnejši je glas. To isto se je pojavilo pri ognju, ki je binkoštni praznik prišel nad apostole. *Vstal je nagloma s neba šum, kakor prihajajočega silnega piša in je napolnil vso hišo.* (Dej. ap. 2, 2.)

Kaj podobnega se vrši v človekovem srcu, preden pride sveti Duh vanj. Silni nemir se poprime grešnika; neprenehoma mu šumi po srcu: Koliko sem storil slabega, koliko opustil dobrega! Kaj bo z mano? Treba je, da se znebim greha in z Bogom spravim! In tisti nemir, ko se človek k spovedi spravlja —! Glejte, vse to je znamenje, da trka sv. Duh na človekovo srce in z močnim glasom kliče, da se mu odpre.

Kristjan, ko čutiš tak nemir, tak glas, tako trkanje na svoje srce, razveseli se, sv. Duh je blizu tebe, samo glej, da se mu ne boš vstavljal, ker to bi bil greh zoper sv. Duha.

Močni Samson te uči, kaj stóri. Močan pa je bil Samson le tedaj, kadar je prišel nadenj Duh Gospodov. Tega junaka stare zaveze je na poti srečal lev. Pri tej priliki je Samsona napolnil Duh Gospodov: zagrabil je leva, in ga raztrgal kot mlado jagnje. Glej podobo, kaj stóri tudi ti, ko pride sv. Duh trkat ti na srce; zgrabi in vniči divjo zver greha v dobri sv. spovedi.

II. Ogenj vse spreminja, česar seloti. Glejte železo: črno je in trdo, pa težko in mrzlo. V ognju pa postane lepo svetlo, mehko, lahko in gorko, vroče, razbeljeno. Glejte podobo srca, preden in pa potem, ko je je širil sv. Duh. Črna in grda je bila duša prej v grehu, sedaj pa je lepa, Bogu dopadljiva ker razsvitljena v sv. Duhu. Trda je bila prej za dobro, sedaj pa je mehka, vtiski božjih besed in navdihovanj so lepo vidni, kakor v mehkem vosku, vidni v lepih čednostih.

Kot železo je bilo prej srce težko, po prerojenju v sv. Duhu pa je postalo lahko; vzdiga se z lahkoto, kakor bi imelo peruti, v molitvi k Bogu, na perutih ljubezni hiti pred prestol troedinega Boga.

Kristjan, upam, da si v dobri velikonočni spovedi dal svoje srce enako železu spremeniti v ognju sv. Duha. Ako je tvoje srce sedaj res mehko, dovezetno za vse dobro, ako se ti duša z lahkoto dviga na perutih molitve proti nebu, ako čutiš neko posebno gorkoto v srcu pri besedah Bog, Zveličar, večnost, nebesa, tedaj vedi, da biva v tebi sv. Duh.

III. Ognja ni mogoče skriti, zapreti: in če ga zapremo, nam uide, ker vgasne. Lastnost ognja je, da se hoče dati videti, zato toliko časa je in žge okolo sebe, da dobi duška in šine na prosto. Zopet podoba ognja sv. Duha.

V čegar srcu gori ogenj sv. Duha, ne skriva vere in dobrih del iz strahu pred ljudmi, ali pa ker ga je sram, ampak se očitno pokaže kristjana, kjer in kadar je prav.

Sv. Duh mu namreč kliče v srcu z besedami: *Kdo si ti, da bi se bal umrljivega človeka in človekovnega sinu, ki se bo ravno tako posušil, kakor seno, da bi pozabil na Gospoda! Ne boj se saničevanja ljudi: zakaj kakor obleko jih bo jedel črv in kakor volno jih bo molj požrl: vi pa posvečujte Gospoda vojskinih trum, on bodi vaš strah.* (Iz. 51.) *Ne bojte se jih, ki telo umoré, ampak bojte se veliko bolj tistega, ki more dušo in telo pogubiti.*

V srcu tistega kristjana tedaj, ki v veri in dobrih delih ne pozna človeškega strahu, prebiva sv. Duh. Poglejte apostole, kako boječi so bili prej, Peter se je vstrašil celo slabe ženske, dekle, na cesto se niso upali, pri zaprtih durih so v strahu živeli tiste dni po Jezusovi smrti do prihoda sv. Duha. In sedaj? Pred velikim zborom neustrašeno pričajo svojo vero: *Sodite sami, če je prav pred Bogom, vas bolj slušati, kakor Boga. Ne moremo namreč, da bi ne govorili, kar smo videli in slišali. — Boga je treba bolj slušati, kakor ljudi.* (Dj. ap. p. 4; p. 5.)

Samsona so z vrvmi zvezali filistejci: Duh Gospodov pa je prišel vanj in Samson je vrvi raztrgal na dvoje kakor slabo predivo in pobil tisoč filistejcev. (Sod. 15.) Ta dva kosa vrvi sta podoba tiste vrvi, sramote in strahu, ki toliko kristjanom veže roke, takrat ko je treba po robu postaviti se filistejcem, sovražnikom vere in čednosti. Kako je s tabo, kristjan, ko slišiš

v družbi nesramno, nespodobno, bogoskrunsko, veri, cerkvi sovražno ali bližnjemu čast in dobro ime razdirajoče govorjenje? Se li upaš poseči vmes, z obrambno besedo? O mnogo mi jih mora na-to odgovoriti. „Ne upamo se.“ Zakaj ne? Smejali bi se mi, napadli bi še mene... O prijatelj: biva li v tebi duh neustrašenosti, biva li v tebi tista popolna ljubezen, ki po besedah sv. Janeza izganja vsak strah?

Sramuješ se, na cesti odkriti se, ko zvoní angelovo češčenje, moliti pred jedjo in po jedi v družbi, ki te molitve ne pozna. Biva li v tebi sv. Duh, Duh neustrašenega pričanja vere?

Sramuješ se, pridnejše vdeleževati se božje službe, večkrat prejemati sv. zakramente, zakaj? Zato, da bi te ljudje ne imeli za preveč pobožnega. Ne sramuješ se pa Boga, ki te ima za premalo pobožnega? Biva li v tebi Duh svetosti, duh popolne božje ljubezni, ki ne pozna strahu in sramote pred ljudmi?

Kot gospodar, kot predstojnik imaš odločilno besedo v družini, v občini, pri sejah, posvetovanjih, kot prost, pošten državlján volilni odločilni glas pri volitvah: Imaš li vselej pogum, krepko potegniti se za dobro stvar, določiti, svetovati po svoji vesti, voliti po svojem boljšem spoznanju? Nimaš poguma? Zakaj ne? Bojim se, da bi me ne imenovali nazadnjaka, sovražnika napredka. — *Popolna ljubezen ne pozna strahu; kdo si, da bi se bal umrljivega človeka, — ki se bo posušil kakor seno: kdo si, ki se zaradi prazne besede, ali tudi kake časne škode ne bojiš, ne sramuješ zatajiti svojega boljšega prepričanja. Danes ti vest pravi: prav ima govornik, jutri pa, ako bi bila kaka seja, volitev, bi najbrž ravnal zoper svojo vest. Biva li v tebi Duh resnice in pravice, ne samo ko si tu v cerkvi in doma za pečjo?*

IV. Ogenj ima tudi to lastnost, da utrjuje stvari, ki so mehke po svoji naravi n. pr. mehka glina primerno žgana postane trda kot kamen. Glejte lastnost ognja sv. Duha. Omenil sem že apostole: trdno, nevpogljivo so stali pred sodnjim zborom svojih tiranov; raje so se dali tepsti, mučiti in umoriti, kakor pa da bi bili odstopili za las od svojega prepričanja. *Od vseh strani nadlogo trpimo*, piše sv. Pavel, (2. Kor. 4. 8.) *stiskani smo, pa ne omagamo, ob tla smo metani, pa ne poginemo*. Najodločnejše mejnjimi Petra, Jakoba in Janeza, imenujemo stebre ne lesene, ne zidane, ampak kamenite stebre cerkve božje. Sicer pa stoji steber toliko trdnejše, kolikor večjo težo nosi: podoba apostolov, ki so bili toliko vstrajnejši, kolikor več so morali trpeti.

Kristjan, prejel si tudi ti sv. Duha; pokaži, da biva v tebi sv. Duh, pokaži to po zgledu trpečih vendar od trpljenja neomajenih apostolov, v potrpežljivosti v težavah svojega stanu. Pokaži, da si steber v tempelju sv. Duha, steber, ki toliko bolj trdno stoji v veri, zaupanju v Boga, kolikor več mora nositi teže življenja. Ako pa nimaš srčnosti, iz ljubezni do Boga, kaj potpeti, vedi da v tebi ne prebiva sv. Duh, ki se mu pravi Duh moči.

V. Slednjič ima ogenj tudi to lastnost, da se vedno dviga kvišku in celo druge reči, ki jih zagradi, potegne s seboj; to je podoba moči ognja sv. Duha v dobrem kristjanu. Sv. Duha delo je to, da dober kristjan stremi, teži po napredku v čednostih, v krščanski pravičnosti, skuša priti do popolnosti, dobro vedoč, kaj pravi sv. Avguštin, da kdor v duhovnem življenju ne gre naprej, gre nazaj, in pa — da popolnost ne obstoji v tem, da človek nikdar ne pade v kako napako, ker to je na svetu nemogoče, ampak v tem, da nikdar ne neha za popolnost si prizadevati.

To teženje, to prizadevanje za popolnost je tisti ogenj svetega Duha, ki človeka dviga kviško k Bogu.

Tak ogenj je čutil v sebi sv. Pavel, ko je pisal Filipljanom te-le besede: *Bratje! jaz ne mislim, da sem še dosegel (popolnost): eno pa delam: namreč pozabljam, kar je za menoj, in se stegujem po tem, kar je pred menoj in se šenem doseči konec, namreč odločeno plačilo poklica božjega v Kristusu Jezusu.*

In tako zelo si je sv. Pavel prizadeval priti do krščanske popolnosti, tako je hitel s prizadevanjem, da sam svoje življenje imenuje tek, in edino le zato skrbi, da bi ta svoj tek srečno končal. *Nič se ne bojim*, pravi, (Dj. ap. 20, 24.) *tudi svojega življenja ne cenim više, kakor samega sebe*, (namreč kakor svojega zveličanja), *da le končam svoj tek*. Ob koncu svojega življenja pa je veselo zaklical: *Dober boj sem bojeval, tek dokončal, vero ohranil, zato mi je pripravljena krona pravice*. (II. Tim.) Z ognjem sv. Duha je opravljal službo besede, ki jo je prejel od Gospoda Jezusa, da spričuje evangelij milosti božje, kakor berem dejanju apostolov (20, 24.), in ta ogenj je slično naturnemu ognju potegnil seboj tudi njegove poslušavce. Saj se Pavel po pravici imenuje apostol sveta, zakaj največ cerkvenih občin je vstanovil.

Kristjan! istega sv. Duha, ki je napolnil Pavla, si prejel tudi ti. Pavlu je ta Duh kazal pot naprej; meniš li, da je ne tudi tebi?

Moreš li svoje življenje imenovati tek po poti krščanske pravičnosti, proti cilju popolnosti? Ali pa morebiti hodiš ravno po nasprotni poti, po poti nepopolnosti, daleč v stran od svojega cilja? Gorje ti: ogenj ima tudi to lastnost, da žge, da uničuje, ogenj sv. Duha se ti zna spremeniti v ogenj jeze božje, kaj te čaka potem?

Naj končam. Sv. Duha smo vsi prejeli pri sv. krstu in pri sv. birmi; stanuje pa li še v nas, — to spoznamo po znamenjih, ki sem jih navedel.

Gorečnost za molitev, dobra dela, lepe čednosti, neustrašenost v pričanju vere, stanovitnost v Bogu vkljub težavam življenja, prizadevanje za napredovanje v krščanski pravičnosti, to so znamenja bivanja sv. Duha v našem srcu. Kdor jih vidi nad seboj, naj prosi Boga, da mu jih ohrani in spopolni, kdor jih pa nima, naj si ne maši ušes, da bi ne slišal šumenja v svoji vesti in trkanja sv. Duha na svoje srce: naj ne opusti, odpreti mu ga v dobri sv. spovedi sedaj v osmini binkoštnih praznikov. Z odpustki so sv. Oče Leon XIII obdarovali prejemanje sv. zakramentov binkoštni dni, da bi je s tem pospešili, ker vedo, da je naše prestvarjenje, da je ponovitev obličja zemlje mogoča le v svetem Duhu, delivcu vseh milosti. Amen.

P. J.

Binkoštni ponedeljek.

Sedmeri darovi sv. Duha.

In so bili napolnjeni vsi s svetim Duhom in so jeli govoriti v mnogoterih jezikih. Ap. dej., 2. 3.

Prerok Izaija, govoreč o obljubljenem Odrašeniku, našteje sedem darov sv. Duha in pravi o njih, da jih bo imel Mesija. Prerok je storil to zaradi Judov, ker preroško njegovo oko je že gledalo v duhu trdovratnost Judov Kristusu nasproti, da mu bodo očitali nevednost v znanostih, nevednost v sv. pismu, sploh, da se bodo mnogi izpodtikali nad njegovo slabostjo, neznatnostjo, skromnostjo.

Da bi nekako prehitel vse te napade na obljubljenega Odrašenika, zato je rekel: „*Isšel bo iz korenine Jesejeve, in po-*

čival bo nad njim Duh Gospodov: duh modrosti in umnosti, duh sveta in moči, duh učenosti in pobožnosti, in napolnoval ga bo duh strahu božjega.“ (Iz. 11, 2. 3.)

Ako moramo reči s sv. apostolom Jakobom, *da vsak dober dar prihaja od zgoraj, od Očeta luči*, reči moramo to zlasti o teh sedmih darovih, kateri se pripisujejo sv. Duhu. Oblagodarjen s temi sedmerimi darovi je stopil Zveličar na svet in njegova volja je, da ti darovi tudi nam dohajajo.

Kdor je opran v sv. krstu izvirnega greha stopil v stanu posvečujoče milosti božje pred škofa in se dal maziliti s sv. krizmo, o tem smemo reči, da je prejel sedmere darove sv. Duha. Bog namreč daje obilno svoje milosti, ako mu ne oviramo dobrotne njegove roke; da pa smo zakrament sv. birme prejeli zadostno pripravljeni, smem upati o vsakomur. Ako vas torej, dragi v Gospodu, vprašam, ste li prejeli darove sv. Duha, odgovorite mi: da! Ako pa nadalje vprašam: Ste li tudi ohranili do danes ta milostni dar? odgovoriti bo moral marsikdo: „Prejel sem, prejel! ohranil pa ga nisem.“

Toda, predragi, brez milosti sv. Duha pa ne moremo priti naprej. Sv. pismo pravi: *Ne kakor bi premogli sami iz sebe kaj misliti v svoj dušni blagor, temveč naša moč je iz Boga in Bog je, ki zvršuje v nas i hotenje i dejanje*. Kaj si moremo v teh besedah drugega misliti, nego darove sv. Duha, ki ne-prestano deluje na tem svetu, kateremu moramo vse pripisovati, kar človeško srce izumi in učini vrlega in blagega.

Dobro, kar je Bogu všeč, pa moramo delati, da si pridobimo zasluženje. Torej mora sv. Duh v nas delovati. Toda kako naj deluje, ako pa smo izgubili milost in se mu s tem protivimo? Pred vsem je torej treba, da si milost zopet pridobimo. Da se naučimo prav ceniti pomoč sv. Duha, ki se javi v njegovih sedmerih darovih, hočem vam govoriti povodom teh praznikov o sedmerih darovih sv. Duha.

Sv. Duh, ki si napolnil apostole in učence Gospodove, pridi tudi nad nas, potrdi naš spomin, razsvetli naš um in omeči našo voljo, on naj tudi med tem govorom sodi naše misli!

Kot prvi dar navaja prerok Izaija modrost, kot zadnji dar pa strah božji. Psalmist pa pravi: „*Začetek modrosti je strah božji*“; zato hočem jaz začeti s tem darom, namreč s strahom božjim. Izaija je namreč začel z modrostjo, da nam je pokazal

pot, po kateri moramo hoditi, začel je tam, kjer je naš cilj, in je dospel tje, kjer moramo mi začeti, namreč s strahom božjim.

1. Bog je neskončno dober in usmiljen; v svoji dobroti nam daje, v svojem usmiljenju nam odpušča. Za oboje ga moramo zahvaliti in ga ljubiti. Toda on ni samo dobrotljiv in usmiljen, temveč tudi neskončno pravičen, ki ne samo vse dobro plačuje, temveč tudi vse hudo kaznuje. Zato nam ne daje le zapovedi o božji ljubezni, temveč tudi zapoved o strahu božjem. Božji učenik je rekel ne le: *Ljubi Gospoda, svojega Boga!* temveč tudi: *Boj se Gospoda, svojega Boga!* Ta strah pa je nam jako koristen, da se ogibamo greha, vedoč, da Bog nobenega greha brez kazni ne pusti. Ta strah je nekak začetek modrosti, začetek ljubezni. Pri grešniku se najpreje pojavi strah, strah pa je začetek njega poboljšanja, njega povrnitve k Bogu, njega ljubezni do Boga. Sveto pismo potrjuje to istino, ko pravi: *Strah božji prešene greh.*

Strah božji stori ne samo, da se greha človek varuje, temveč tudi, da dela dobro: da moli, prejema sv. zakramente, se posti in daje miloščino. Res je, kar govori sv. pismo: *Kdor se Boga boji, dela dobro.* Radi naših dobrih del pa božje oko ljubenivo gleda na nas in rado deli, česar ga prosimo. Ako mi nismo varčni v dobrih delih, tudi Bog ni varčen v delitvi milosti. To je dobro vedel stari Tobija, ko je dejal svojemu sinu: *Ubogo šivljenje šivimo, vendar pa bomo imeli mnogo dobrega, ako se bojimo Boga.* Da je molitev onih, ki se Boga bojé, preje in bolj gotovo uslišana, ni mi treba dokazovati; saj tak človek stoji v božjem varstvu in sv. pismo pravi: *Kdor se Boga boji, temu se ne bo zgodilo nič šalega, temveč Bog ga bo obvaroval v boju in ga bo rešil trpljenja.*

2. Drugi dar sv. Duha je dar umnosti. Po tem daru spoznamo lastnosti božje in umemo nauke naše sv. vere. Zvezdnato nebo, plodonosna zemlja in širno morje pričujejo vsegamogočnost božjo; ta pa se javi najbolje v zadnji ustvarjeni reči, v človeku, ki je krona vsega stvarstva, ker je ustvarjen po božji podobi. Ako pregledamo vso to krasoto, različnost in čudovito lepoglasje v stvarstvu, spoznati moramo v tem neskončno modrost božjo. Ako pa občudujemo vsa ta zemeljska čuda, tedaj uvidimo, da je Bog ustvaril vse to v svojo čast in iz ljubezni do nas. To ljubezen pa bomo uživali v polni meri zlasti onkraj groba; toda ne samo tisti, ki žive brez madeža, temveč i oni, ki so s pokoro zbrisali svoj dolg. In v tem vidimo neskončno božje usmiljenje.

Za dar umnosti pa moramo Boga še prav posebno prositi. Koliko jih je, ki dan na dan gledajo čuda božjega veličastva in modrosti, ki uživajo njegovo ljubezen, dobroto in usmiljenost, pa se ne spomnijo nikdar na onega, ki je vse to iz nič naredil! Da, res, treba je prositi še prav posebno za dar umnosti posebno še v današnjih dneh, ker svet ceni marsikaj kot umetnost, pa je gola neumnost, in človek, ki se jej uda, celo ne ve pri čem da je, ne zave se svojega pomilovanja vrednega stanja. Le duh resnice in pravice, sv. Duh sam ga more razsvetliti, da uvidi krivo pot, na katero je zagazil, da se vrne nazaj do prave, neskajljene umnosti.

3. Ker pa dober svet izhaja le iz umnega srca, zato sledi daru umnosti takoj dar svēta. Ta dar je prepotrben vsakemu, da ve vsakdo, kaj mu je storiti v vseh okoliščinah življenja. Dober svēt je veliko vreden, in marsikdo se je že bridko kesal, da je delal nepremišljeno in se ni posvetoval z nikomur.

Toda kje naj iščemo pametnega svēta? Pred vsem pri onem, ki slabega svēta dati niti ne more, niti radi svoje ljubezni noče, pri Bogu! Kdor si torej ne zna svetovati sam, prosi naj svēta pri Bogu. Tega potrebuje vsakdo v vseh odločilnih trenutkih svojega življenja; to je pred vsem volitev stanu. Kdor si hoče izvoliti pravi stan, v katerem bo najlojše časno in večno srečo si pridobil, prosi naj svēta sv. Duha.

Ako pa trdim, da nam je pred vsem iskati svēta pri Bogu, s tem še ne rečem, da moramo svete ljudi svojevoljno prezirati. Bog sam želi, da se ljudje podpirajo med seboj z modrimi svēti. Pavel (prav za prav tedaj še Savel) je vprašal Kristusa: *Kaj hočeš, da storim?* In Gospod je rekel: *Vstani in pojdi v mesto, tam se ti bo povedalo, kaj ti je storiti.* Gospod Bog je poslal duhovnika Ananijo k Savlu, čeprav bi ga on tam lahko podučil.

Dočim se v molitvi smemo zanesti, da nas Bog nikoli ne bo zapeljal, bati se nam je tega vedno, ako iščemo svēta pri ljudeh. Pri prijateljih človek išče svēta. Toda, žalibog, prijatelji so jako različni. Dandanašnji se človek težko z mirno vestjo na koga zanesa. Modri Sirah (VI. 14) ima prav, ko pravi: *Amicus fidelis protectio fortis; qui autem invenit illum, invenit thesaurum.* Da, res, lep zaklad je dober prijatelj človeku, zaklad, ki se ne dá primerjati zlatu in srebru: *amico fideli nulla est comparatio, — et qui metuunt Dominum, invenient illum.* Le tisti, ki se Boga bojé, tisti so pravi prijatelji, ker prava ljubezen mora biti utemeljena edino le na neomajljivem temelju — na veri! Zato, ljubi moj,

ako potrebuje tvoja duša svêta, pojdi k dušnim vodnikom, katere ti je Bog sam poslal, ne pa k onim, kateri skazujejo svojo umnost le s tem, da blatijo vse, kar je svetega, česar pa niti ne umejo.

Razven tega ima človek še vrlega svetovalca — svojo vest. Glas vesti je božji glas. Ta glas je treba zvesto poslušati in nikoli nas ne bo zapeljal.

4. Četrti dar sv. Duha je dar moči. S tem darom utrjuje sveti Duh človeka na trojni način. Prvič: da človek srčno prenaša vse nadloge in bridkosti, s katerimi ga obsipa svet, ker v pogledu na svoje grehe ga tolaži zavest, da si s trpljenjem zbriše svojo kazen in dobi zaupanje na plačilo. Drugič sv. Duh utrdi človeka zoper hudobnega duha, ki hodi za njim noč in dan kakor rjoveč lev, iščoč, koga bi požrl. Da se ustavimo njemu, daje nam srčnost, da moramo i mi zvrševati to, kar nam veli sv. Jakob: „Ustavljajte se hudiču!“

Slednjič nas sv. Duh osrčuje zoper zapeljivi svet, zoper posvetne in hudobne ljudi, katerih zalezovanje čestokrat ni manj nevarno, nego zalezovanje samega hudobnega duha. Sv. Duh ohrabri človeka, da se varuje hudega in dela dobro.

5. Peti dar sv. Duha je dar učenosti. Po tem daru nas uči sv. Duh spoznavati Boga, samega sebe in bližnjega. Boga spoznamo kot svojega največjega dobrotnika in Očeta, od katerega smo prejeli vse dobro, kateremu smo dolžni hvaležnost in pokorščino.

Dalje spoznaváš, kristjan, s pomočjo sv. Duha tudi sam sebe. Ljubi moj, to je prevažno, da spoznaš samega sebe, a to je tudi silno težko. Že stari grški modrijan je velel: „Spoznaj samega sebe!“ Sv. Duh pomaga človeku, da spozna samega sebe; in sicer kako? On ga uči: kaj je bil, kaj je in kaj bo? Kristjan, kaj pa si bil pred leti? Nič, prav nič, ker ni te bilo! Pa Bog te je iz gole ljubezni postavil na zemljo in ti dal neumrjočo dušo, da živiš na veke. — Torej, človek, sedaj si, bivaš, živiš. Toda kaj pa si? kaj še le boš? — Sv. Duh ti kliče: „Memento, homo, quia pulvis es et in pulverem reverteris.“ Pomisli, človek, da niti en hip tvojega življenja ni zagotovljen v bodočnosti, da te Bog vsak hip pokliče lahko k sebi na odgovor. Niti eno leto, en mesec, en dan, da, niti eno uro si ne moreš podaljšati teka svojega življenja, ako Bogu to ni všeč. Pa vendar računajo mnogi s svetopisemskim bogatinom: *Sedaj duša, jej, pij in uživaj, kar imaš!* Marsikdo, ki je tako govoril, skusil je glas Gospodov: *Norec, še danes bom tirjal od tebe tvojo dušo; in kar si spravil, čegavo bo?* Človek, smeš li reči, da se to tebi ne more zgoditi? Le pomisli, kaj si

in kaj boš prej ali slej! Prah in pepel! Telo bo vzela zemlja, dušo pa bo pozval Bog pred sodbo in pojde tja, kamor bo zaslužila. Kam, tega ne vem ne jaz, ne ti! In vendar to je pot vseh Adamovih otrok, pot venčanih glav, pot vladarjev sveta v isti smeri kakor pot ubogega zemskega trpina, ki z žulji svojih rok služi svoj bóri kruh, ali ki s palico v roki išče pomoči od praga do praga. „Pred smrtjo ne obvarje koža gladka, od nje nas ne odkupijo kupi zlata. Odprta noč in dan so groba vrata. Al' dneva ne pove nobena pratka.“ Ljubi v Kristusu! to je učenost nad vso učenost: spoznati samega sebe. Gnothi sautón! Pomisli, človek, da telo zgine, duša ostane! Zato se glasi sv. Duh: „Reši svojo dušo!“

6. Ako s pomočjo daru učenosti spoznamo Boga, sebe in bližnjega, spoznamo tudi dolžnosti, ki nas vežejo. In človek, ki izvršuje vestno te dolžnosti, on ima tudi šesti dar sv. Duha, dar pobožnosti. Pobožnost se javi v vsem delovanju onega, ki jo ima. Pobožen človek se v vsem prepusti Bogu, katerega ljubi nad vse in on ljubi svojega bližnjega kakor sebe. Ako pa spolni to, spolni vso postavo in preroke. In življenje takega človeka je raj že na tem svetu.

7. Zadnji oziroma prvi in najviši dar sv. Duha je dar modrosti. Govori se mnogo dandanašnji o modrosti. Vse modruje, vse modruje po svoje. A piškava je modrost tega sveta. „*Sapientia huius mundi insipientia coram Deo*“, uči nas sv. Duh. *Modrost tega sveta je nespamet pred Bogom.* Ne bom dalje govoril o modrosti, ker ne utegnem. Samo to še rečem: „Bog se usmili čez tako modrost, ki jih je že toliko zapeljala tako daleč, da so obupali sami nad seboj in postavili vredno krono svojemu modrovanju s tem, da so žalostno končali“. Sv. Duh zopet govori: „*Hoc est culmen sapientiae: diligere Deum et illi soli servire.*“ „*To je vrhunec modrosti: Boga ljubiti in njemu samemu slušiti.*“ Seveda, tega pa sedanji svet ne zna in noče znati, in ne bo hotel spoznati, dokler ga sila ne bo k temu privedla.

To so torej, dragi v Gospodu, sedmeri darovi sv. Duha. Vsi potrebujemo vse. Zato si jih izprosimo od Boga in v to svrho molimo s sv. cerkvijo: „Veni S. Spiritus. — Pridi sv. Duh in pošlji iz nebes žarek svoje luči!“ Brez tvoje luči je v človeškem srcu vse pusto, prazno in mrzlo. Ti nam razsvetljuješ pot našega življenja, ti nas vodi, ti nas tudi srečno pripelji v sveta nebesa! Amen.

† J. Benkovič.

Praznik sv. Trojice.

Pričevanje sv. Trojice je geslo katoličanom.

Pojdite in učite vse narode in krščujte
jih v imenu Očeta in Sina in sv. Duha.
Mat. 28, 19.

Iz današnjega evangelija vidimo, kedaj in kako je Gospod razodel skrivnost presv. Trojice, to največjo skrivnost naše vere, o kateri v stari zavezi ljudje še niso imeli pravega pojma, in ga tudi niso mogli imeti, ker Sin in sv. Duh še nista bila poslana na svet. Sicer pa tudi razodenje presv. Trojice ni bilo v stari zavezi umestno, ker bi bili judje iz presv. Trojice najbrž naredili troje bogov, čemur bi se ne bilo čuditi, če se spomnimo, kako zelo so bili naklonjeni malikovalstvu. Še-le ko je Duh resnice prišel in učil apostole vso resnico, postala je zanje in je za nas skrivnost presv. Trojice predmet molitve, ne pa predmet nevernosti malikovanja. V novi zavezi skoraj vsak otrok najpotrebniše vé o tej verski resnici. V stari zavezi je prerok Jeremija, kakor sploh o skrivnostih nove zaveze, posebno pa o skrivnosti presvete Trojice, mogel reči: *A, a, a, Gospod Bog! glej, ne snam govoriti; ker otrok sem jaz.* (Jer. 1, 6.) Dandanes pa more o presv. Trojici govoriti vsak otrok in reči: V imenu Očeta in Sina in sv. Duha. Najiminitnejši možje stare zaveze, Abraham, Mojzes, David, preroki i. dr. niso o presv. Trojici imeli toliko znanja, kakor dandanes najslabše poučen kristjan. Kristjanu pa je pričevanje presv. Trojice: V imenu Očeta in Sina in sv. Duha, geslo, znamenje njegove vere, njegovega krščanstva, in to po pravici, ker je I. pričevanje presv. Trojice pričevanje naše vere; II. dobrote, ki jih prejemo od sv. Trojice, vžigajo v nas gorečo ljubezen do Boga; III. na to oboje nas spominja sv. cerkev pri delitvi zakramentov.

I. 1. Pričevanje presv. Trojice je pričevanje naše vere: kako to umemo? Znana vam je glavna vsebina naše vere: namreč: Bog Oče tirja za grehe človeškega rodu zadoščenje, ki je primerno neizmernemu razžaljenju: Bog Sin je pripravljen dati to zadoščenje, zato pride na zemljo in v spravo za naše grehe umrje na križu. Sv. Duh pa deli sadove odrešenja človeškemu

rodu v sv. katoliški cerkvi po svojih milostnih pripomočkih zakramentih in zakramentalih. Glejte, to je vsebina naše svete vere, ta trojna verska resnica o žalenju, spravi in posvečenju je trojni steber nauka sv. vere. Vzemi krščanstvu vero v presv. Trojico, ostane ti le senca prejšnjega krščanstva: brez vere v Sina božjega, brez vere v sv. Duha tudi ni vere v odrešenje, ni posvečenja, ni vere v sv. katoliško cerkev, v zakramente itd. Brez te vere pa človek neha biti kristjan. Zato pravi veroizpovedanje sv. Atanazija: Kdor koli hoče biti zveličan, mu je treba, da se drži katoliške vere: katoliška vera pa je, da častimo enega Boga v treh osebah, in troje oseb v (enoti) enem Bogu. V tem smislu moli sv. cerkev v molitvah za umirajoče: „Usmili se te duše, o Bog, in ne spominjaj se njenih prejšnjih grehov: zakaj akoravno je grešila, vendar tebe, Očeta, Sina in sv. Duha ni nikoli zatajila, v tebe je vedno verovala ... in Gospoda, ki je vse vstvaril, je zvesto molila ...

2. Dalje je pričevanje presv. Trojice tisto znamenje, po katerem se razločujemo od nevernikov, mohamedanov, judov in krivovercev. V imenu presv. Trojice smo bili krščeni, smo bili birmani, v tem imenu pričamo svojo vero, ko se pokrižujemo. Vsega tega ne poznajo prej imenovani neverniki; mohamedane uči njihov koran ali turško sv. pismo: „Bog je le en Bog, ki nima tovariša, ne sinu.“ Judje o presv. Trojici nočejo tudi nič vedeti, ker bi sicer morali priznati, da je Jezus res Odrešenik ..., krivoverci pa so skoraj vsi pobijali nauk o presv. Trojici.

Nasprotno sv. katoliška cerkev tirja od vsakega, ki hoče biti njen ud, pričevanje o presv. Trojici; že pred krstom mora krščeneec ali v njegovemu imenu botri moliti vero. Basen pripoveduje, da nese orel svoje mladiče proti solncu, jim obrne pogled vanje, ker le tiste spozna za svoje, ki morejo nepremično gledati v solnce, vsakega pa, ki ne more prenašati solnčne svetlobe, spusti v prepad: to je le basen, pa ob enem podoba ravnanja sv. cerkve, ki ima le tiste za pravoverne kristjane, ki verujejo v presv. Trojico in to, kar je ž njo v zvezi. To pričevanje pa družijo sv. cerkev kaj lepo in primerno z znamenjem sv. križa. Sv. križ smo se učili delati in pri tem izgovarjati ime presv. Trojice, ko še nismo vedeli, kaj je to. Ko smo zadosti odrasli, so nam dopovedali, da s sv. križem pričamo vero, da je Bog Oče za nas svojega Sina daroval za naše grehe na križu, da je Bog Sin na križu umrl za nas, da nas sv. Duh po zasluženju sv. križa posvečuje. Ko pravimo „v imenu“ in ne „v imenih“, pričamo s tem, da so tri

božje osebe enega bitja, ene nature, en Bog, v čegar imenu se zaznamujemo s sv. križem. Ko pa imenujemo tri osebe, pričamo svojo vero v presv. Trojico. Prekrižamo se na čelu v imenu Očeta v znamenje, da je Bog Oče prvi, pglavitni vzrok vsega bitja, da se mi njemu, svojemu začetniku, klanjamo ter ga javno, očitno spoznavamo. Prekrižamo se na ustih in govorimo zraven „in Sina“ v znamenje, da verujemo, da se je rodil Bog Sin iz Boga Očeta tako, kakor beseda pride iz ust, in v znamenje, da se ne bojimo in ne sramujemo svoje vere tudi očitno, z besedami pričati; prekrižamo se na prsih, govoreči: „in sv. Duha“ v pričevanje, da izhaja sv. Duh v ljubezni iz Boga Očeta in Boga Sina in v znamenje, da nosimo vero, ki jo na zunanje kažemo, tudi v srcu, in smo pripravljeni zanjo tudi svojo srčno kri prelití.

II. Pričevanje presv. Trojice tedaj je pričevanje naše vere. Sv. vera pa nas uči, kaj je presv. Trojica storila za človeka. Dobrote pa, ki jih je človek prejel od nje, morajo mu srce vžgati v goreči ljubezni do troedinega Boga.

Troedini Bog nas je vstvaril, odrešil in posvetil. Bog Oče je govoril v začetku stvarjenja: *Naredimo človeka po svoji podobi*. Če pa je troedini Bog človeka vstvaril po svoji podobi, vstvaril ga je tudi v namen, ki je tej podobi primeren; ta namen pa ni drugi, kakor je sreča, večna sreča, ki jo Bog vživa v samem sebi od vekomaj: ko pa nas je Bog vstvaril za tako srečo, nam je s tem skazal toliko ljubezen, da je človeški um ne more razumeti, človeško srce ne obseči: glejte, kolika dobrota božja do nas, glejte koliko vzroka za nas, ljubiti Boga iz celega srca, k čemur nas priganja naše pričevanje, ko izgovarjamo besede: „v imenu Očeta“.

„In Sina“ pravimo dalje. Zopet nov dokaz božje ljubezni: edinorojeni Sin božji nam je s svojim včlovečenjem, odrešenjem, s svojimi nauki in zgledi pripravil in pokazal pot do one sreče, za katero smo vstvarjeni: ali nima prav tedaj sv. Pavel, ko pravi: *Ako kdo ne ljubi gospoda našega Jezusa Kristusa, bodi odločen* (iz krščanske občine). (1. Kor. 16, 22.)

Ko pri križanju imenujemo sv. Duha, se s tem spominjamo, kaj je sv. Duh storil iz ljubezni do nas. *Zakaj ljubezen božja je bila raslita v naše srce po sv. Duhu, ki nam je bil dan*. (Rim. 5, 5) Isti sv. Duh, ki iz Očeta in Sina izhaja, ki je obsenčil Marijo, ki je prišel nad apostole, ki je prenovil zemlji obličje, ki vlada sv. cerkev, isti sv. Duh prebiva v naših telesih kot v svojem

tempeljnu, v naših dušah kot v tabernakeljnu in nas napaja s studenci svojih milosti, ki tekó v sv. zakramentih in zakramentalih. Zopet nov nagib, da ljubimo troedinega Boga, ki ne neha pošiljati sv. Duha vsem tistim, ki so ga vredni.

III. Oboje pa, vero in ljubezen do presv. Trojice nam sveta katoliška cerkev polaga na srce pri delitvi sv. zakramentov, pri posvečevanjih in blagoslavljanjih: vse to namreč se vrši v imenu presv. Trojice.

Pri delitvi sv. krsta, ko novorojeno dete prinesó k cerkvenim vratom, zaroti duhovnik satana „v imenu Očeta in Sina in sv. Duha“. Potem pa vpraša: „Veruješ v Boga Očeta? Veruješ v Boga Sina? Veruješ v Boga sv. Duha? In še-le, ko so botri v otrokovem imenu odgovorili, da veruje vse to, mu duhovnik podeli sv. krst v imenu Očeta in Sina in sv. Duha. Sedaj je otrok rešen vezi hudobnega duha, je ud sv. katoliške cerkve, je otrok Božji in vse to v imenu presv. Trojice. — Ko odrasča in se bliža čas, da bo stopil mej svet in prišel v dotiko z njegovim zapeljevanjem, ga sv. cerkev okreпча z zakramentom sv. birme: škof mazili birmanca s sv. krizmo govoreč: „Zaznamujem te z znamenjem sv. križa in te potrdim s krizmo zveličanja: v imenu Očeta in Sina in sv. Duha“

In ako se je človek vkljub temu okrepečilu sv. birme omaževal z grehi ter pride k duhovniku, delivcu božjega usmiljenja v zakramentu sv. pokore, tedaj mu spovednik najprvo pravi: „Gospod bodi v tvojem srcu in na tvojih ustnicah, da se boš vredno spovedal: v imenu Očeta... itd. Odveže ga potem zopet v imenu presv. Trojice: Jaz te odvežem od tvojih grehov v imenu Očeta... itd. Ko mož in žena sklepata zvezo za življenje, govori nad njima božji namestnik: Jaz vaju združim v zakon v imenu Očeta... itd.

Človeka, ki se poslavlja s tega sveta, pride mazilit mašnik s sv. oljem, in govori pred delitvijo tega zakramenta besede: „V imenu Očeta, Sina in sv. Duha bodi vničena v tebi po polaganju mojih rok vsa oblast hudobnega duha“. Po maziljenju pa govori: „Blagoslovi te Bog Oče, ozdravi te Bog Sin, razsvetli te Bog sv. Duh! Sveta nedeljiva Trojica varuj tvoje telo, reši tvojo dušo, razsvetli tvoje srce, vodi tvoje čute in pripelji te v večno življenje.“ —

Zelo lepe in pretresljive so besede, ki jih mašnik moli, ko priporoča dušo umirajočega kristjana usmiljenju presv. Trojice: „Pojdi, o krščanska duša, s tega sveta v imenu vsegamogočnega Očeta, ki te je vstvaril; v imenu Jezusa Kristusa, Sina živega Boga, ki je za-te trpel; v imenu sv. Duha, ki je bil razlit nad teboj; v imenu vseh angelov in svetnikov: . . . bodi danes tvoje bivanje v miru in prebivališče tvoje na sv. Sionu.“ Glejte, tako sprejme duhovnik človeka v imenu presv. Trojice v sv. katoliško cerkev in ga spremi v istem imenu s tega življenja.

Vsa posvečevanja in blagoslavljanja se vrše v imenu presv. Trojice: najpogostnejše prejemamo tak blagoslov koncem sv. maše.

Glejte, tako je skrivnost presv. Trojice in njeno pričanje središče naše vere, vzrok naše ljubezni do Boga. V imenu presvete Trojice smo bili vstvarjeni, odrešeni, posvečeni; v imenu presvete Trojice nam sv. cerkev obljubuje, da jo bomo enkrat od obličja do obličja gledali in uživali, ako bomo vredni. Zato si prizadevajte z lepim krščanskim življenjem za to milost. Milost našega Gospoda Jezusa Kristusa in ljubezen božja in deležnost sv. Duha bodi z vami vsemi. (II. Kor. 13. 13). Amen.

P. J.

Priložnostni govori.

Nagovori mladeničem.

II. Bog je najpopolnejši zgolj duh.

Mudil sem se pri spretnem urarju, ki je pridno pilil večja in manjša kolesica. Sestavil jih je v celoto, navil je, in kolesica so se vrtela, prav kakor jim je mojster ukazal. Vaš namen, kolesica v uri, je, da kažete čas. Vaš oče, urar, vam je ta namen odločil. V časti boste, dokler boste ta namen dobro izvrševali!

Med vsemi urami mi je pa najbolj všeč nebeška ura. Pred več tisoč leti jo je večni mojster navil, pa še danes natančno izpolnjuje namen, ki ga ji je Stvarnik odločil. Luna se suče, zvezde in zvezdice se vrté ter plešejo, kakor jim je mojster namenil.

Naj bodo ribe v vodi in ptice pod nebom! — davno je že tako rekel Gospodar, in še danes ubogajo.

Davno že je določil obleko liliji in vijolici; še danes se oblačita obe po njegovi volji.

Hrastovemu drevesu in pšenični bilki je določil, kakšen sad naj rodita; klanjata se temu določilu vse čase.

Različen namen je predpisal mravlji, bučeli, metuljčku; nobeden se ne upre.

Vse stvari se klanjajo Stvarniku, vse izpolnjujejo njegovo voljo: Luna hodi pot, ki jo je Stvarnik načrtal; škrljanček žvrgoli pesem, ki mu jo je Stvarnik uglasbil; polž je zadovoljen s hišo, ki mu jo je nebeški Oče kupil; za srako ni res, da bi imela rajši pavovo suknjo kakor pa tisto, ki jo ji je Stvarnik oblekel; vse stvari ubogajo, še kača se plazi po trebuhu, kakor ji je Bog v raju naročil. Vse stvari živé prav po volji božji, natančno po namenu, ki ga jim je Bog dal. — Kaj pa človek? — Še hudobni duh je tam, kjer Bog hoče; trpi prav toliko, kakor Bog hoče! Kaj pa ti, človek? — — Kakor solncu, kakor živalim, kakor rastlinam, kakor vetrovom je Bog tudi tebi predpisal pot, dal ti je namen. Škrljanček je srečen le v zraku, postrv le v vodi — ti tudi le, če boš ustrezal namenu svojemu.

Da je tvoj namen pred vsem to, da Boga izkušaš zmirlj poznati, to si zadnjič slišal. Če ga boš bolj poznal, ga boš tudi bolj ljubil, bolj ubogal, bolj hrepenel po njem ter ga boš tudi dosegel ter vekomaj užival.

Premisliva, ljubi mladenič, božje lastnosti, da bova tako res bolj Boga poznala: Za danes eno — Bog je najpopolnejši zgolj duh.

Bog sam pa naj nama razsvetli razum, da bova to bolj prav izpeljala.

1. „Bog ima vse dobre lastnosti v najvišji meri,“ tako ti pravi katekizem. Dobre lastnosti pa imenujemo popolnosti. Prva božja popolnost je ta, da je najpopolnejši zgolj duh. Angeli so tudi duhovi. Tvoja duša je tudi duh; pa je zazdaj še s telesom zvezana; Bog in angeli so pa duhovi brez telesa, čisti duhovi, goli duhovi ali zgolj, samo duhovi. Nimajo oči in vidijo, nimajo ušes in slišijo, nimajo rok pa imajo moč; angeli nimajo nog ali perot, pa se bliskoma lahko gibljejo iz kraja v kraj. So pa zgolj duhovi vsi nebeški in peklenški angeli.

Bog se pa loči od vseh drugih duhov v tem, da je neustvarjen in najpopolnejši duh. Angeli so popolni zgolj duhovi; Bog pa najpopolnejši zgolj duh. Angeli imajo popolen um, Bog najpopolnejši um; angeli imajo popolno prosto voljo, Bog najpopolnejšo prosto voljo; angeli nimajo telesa, vendar pri njih govorimo o premikanju iz kraja v kraj; premikanje je pa nekako bolj telesom lastno, Bog pa je najčistejši goli duh, ki preveva vse duhove in telesa ter je brez premikanja povsod.

Ljubi mladenič, ali si že kdaj slišal besede sv. Pavla: *Želim razvesan in s Kristusom biti?* Kaj misliš, zakaj je sveta njegova duša želela, da bi ne bila več v telesu? Duša velikega apostola je velikrat premišljevala, da angel je zato popolnejši kakor človek, ker je duh brez telesa; prav zato je tudi angel bolj Bogu podoben kakor človek. Sicer je tudi človekova duša duh; ima um, ima prosto voljo, pa oboje zelo nepopolno, dokler je v telesu. Telo je nekaj pri človeku, kar njegovo imenitnost zelo zmanjšuje. Duša je pri človeku tisto, kar nas dela podobne angelom in samemu Bogu; telo je pa nekaj, kar imamo skupaj z živalmi. Dragi mladenič, ali me razumeš. Dušo imaš — ta je podobna najpopolnejšega duha, Boga samega. Imaš pa tudi telo — in tu imaš nekaj takega, kar ima tudi živina. Če mislim na telo, moram reči: *Kaj je človek, da se ga spominjaš, ali sin človekov, da ga obiskuješ*, o Bog? Če mislim na dušo, pa moram hvaležno pristaviti o človeku: *Le malo si ga snižal pod angele; s slavo in častjo si ga ovenčal ter si ga postavil čes dela svojih rok*. (Ps. 8, 5—7.)

Ker imaš dva dela: dušo in telo, pa moreš enemu ali drugemu bolj ali manj ustrezati, kakor kaki oče, ki ima veliko otrok, pa včasih ne upošteva vseh enako. Če bolj spoštuješ dušo, potem živiš bolj duhovno. Sv. Alojzij je zelo skrbel za dušo; telesnim nagnjenjem pa ni ustrezal; izkušal je tako živeti, kakor če bi bil zgolj duh; zato mu pravimo angelski mladenič. Sv. Pavel se pritožuje, da je še druga postava v njegovih udih, ki ga zadržuje, da bi še bolj duhovno živel in zato želi biti razvezan. Po Slovenskem je na stotine mladeničev, ki so se zvezali v veliko Marijino armado, da bi laže strasti premagovali in bi duhovno živeli. Tem se je odprl razum, da dobro ločijo, ali je duša več ali telo več, ali je časnost daljša ali večnost. Ti vedó, kako se mora živeti, da bodo kaj podobni tistim, ki so zgolj duhovi, da bodo smeli enkrat v njih družčino. V veliki fari so sprejemali v Mari-

jino družbo. Kaj menite, koliko se je mladeničev oglasilo? Dva, samo dva. Pa sta zato junaka. Vsi drugi so se pa smejali. Kaj sta pa rekla? „Kdor se zadnji smeja, ta se srečen smeja.“ Res, kdor se takrat lahko smeja, ko se duša poslavlja od sitnega tovariša telesa, ta je srečen!

Ti pa, ljubi mladenič, poznaš morda tudi take ljudi, ki še nikoli niso pomislili, da tisti, ki je najimenitnejši, Bog, je zgolj duh, da tisti, ki so Bogu najbližji, angeli, so zgolj duhovi; ti poznaš morda celo ljudi, ki samo za telo skrbé, za dušo pa se malo ali nič ne menijo. Popreje smo govorili o ljudeh, ki žive duhovno ali angelsko, zdaj pa prižgimo malo luči, da se bo videlo, kdo so pa tisti, ki živé nekako živalsko ali, da rečem trše, ki živé živinsko, — ki živé tako, kakor bi ne imeli duše.

2. Sv. Bernard je jahal po polju mimo prav pridnega kmeta, ki se je pa trudil le za časno. Obstal je pri njem ter se prijazno pogovarjal o različnih stvareh in počasi napeljal na skrb za dušo. Rekel je: „Oče, ali izmolite kdaj kak očenaš, da bi tudi takrat ne mislili na posvetne reči?“ „Seveda ga!“ je odgovoril. „To bi bilo pač žalostno, če bi še tega ne zmožel.“ „No dobro“, pravi svetnik, „če boste zdajle cel očenaš samo na Boga mislili, pa boste tegale konja zaslužili. Samo po pravici boste povedali, če niste vmes na kaj posvetnega mislili!“ Kmet je očenaš izmolil. Sveti Bernard mu nato reče: „Zdaj pa le resnico povejte!“ Kmet se je kakor v zadregi praskal v laseh ter je počasi in sramežljivo odgovoril: „Priznati moram, da sem že pri tretji prošnji začel misliti, če bosta tudi uzda in sedlo moja!“ — Koliko mladeničev se cel teden trudi za časno — za telo. Pa še tisto, kar v nedeljo za dušo skrbé, je le navidezno, ker tudi takrat — še med sveto mašo — so njih misli pri časnih rečeh. So kakor oni kmet!

Ko je l. 1903 svojega konca iskalo, sta se v mali župniji dva misionarja prav zelo trudila, da bi ljudje, ki so čez leto pridno poskrbeli za telesa, slednjič vsi tudi duši kupili svatovsko oblačilo posvečujoče milosti božje. Nekateri so šli celo po trikrat v „prodajalnico“, da bi bilo dušno oblačilo pač dovolj lepo in stanovitno. In slednjič je bilo vse tako veselo in sprijaznjeno in Bogu hvaležno. Ko se je zadnji večer pred skupnim sv. obhajilom glasil večerni zvon, so vse duše angelsko lepo pozdravljale mater čiste ljubezni — samo ena duša ne — samo osemnajstletni mladenič je takrat hotel ustreči telesnim strastem in storil nekaj tako nizkotnega, da ga je še svetna postava obsodila v dveletni zapor. — *O kako lep je čisti rod v svojem sijaju! Neumrljiva slava mu je namreč: zakaj hvalno prisnan je pri Bogu in ljudeh. O kako nelep je nečisti rod v svoji sramoti! Ponižal se je do živine, ki nima duševladarice. Gnusi se Bogu, angelom in tistim čistim, ki pojó pesem v nebesih, ki je drugi ne znajo! Kako srečni so tisti, ki so ne-*

oskrunjeni preživeli nevarna leta izkušane mladosti! Ti bodo najbliže tistim, ki so zgolj duhovi! —

Neki mož, ki ima več otrok kakor rok — in roke bolj pripravne za jelo in pilo, kakor pa za šilo — jé črevljár — ta vprašuje kakor neverniki le to, kaj bo jedel pa pil. Jé eden tistih, o katerih sveti Pavel pravi: *Njih Bog je trebuk*. Tega je žena pregovorila neko jutro, ko je bil trezen, da je šel k izpovedi. Doma ni prijetno sebe tožiti. Šel je v mesto. Potem se je pa koj napil in po celi vasi tožil, da takega gospoda še ni naletel. Tolkel je ob mizo in ob koleno ter ponavljal: „No, kaj so mi rekli, da jaz otročjo kri pijem. Ali jaz otročjo kri pijem? ...“ pa se je zavalil ... Pa spet vstal in se šel v splošni zasmeh še drugim izpovedovat ... Reveži otroci, ki jim oče dela četrto zapoved tako težko. Sam prizna svojo revščino, če je trezen. Pa pravi, da se ga ne more odvaditi, ker ga je že kot mladenič obilno pil ... Živina se mlade detelje včasí preveč naje in slane vode preveč napije — vendar najbolj nizko gre tu pijanec.

Ločimo pa med krotkimi, domačimi živalmi in pa med divjimi. Najbolj divja zver je pa podivljan človek. Nikdar ne berem, da je mladi lev raztrgal svojega očeta ali mater, skoro vsak dan pa pride v časnikih vsaj eno poročilo, da je poživinjeni sin umoril očeta ali mater. Kdo pride tako daleč? Le tisti, ki ne skrbi, da bi v duši zatiral grde strasti, kakršna je tudi jeza.

Neki oče je imel tri sinove, ki so se navadili tobak žvečiti. Da bi jih odvadil, jim je rekel: „Bog je ustvaril vola in kravo tako, da prežvekuje!“ — Taki ljudje pa doma in v cerkvi vse popljujejo ter še k jedi prinesó umazane roke in nelepa usta. Tako tudi ti trije. Ko je vsa družina sedela nekđaj pri jedi, je prisostvovala tudi domača mačka. Eden sinov jo je neprijazno pahnul od mize. Oče se je pa stegnil na omaro po zrcalo, ga je nastavil sinu pred obraz ter mu rekel: „Poglej svoj obraz in roke ter presodi, kdo je lepše omit, ti ali mačka; tak ne smeš tudi ti nič več k mizi.“ Ko je bilo treba gosp. župniku oddati velikonočne listke, so bili trije tako nelepi, da je oče moral zopet sinovom pridigovati o snažnosti ... o zunanji snažnosti, ki jo poznajo tudi nekatere živali, in bi bilo nelepó, če bi je kak mlad človek ne. Če pa ne priporočajo nikogar neomita usta, ga kazi še boljé umazanost, ki se drži jezika, ki preklinja, grdo govori ...

Sv. Vendelin je ovce pasel in v grmovju videl grdo krastačo. Bil je to duhovit pastir, ki se je na vsaki stvari hotel kaj učití. Ko je to grdo stvar videl, je začel jokati. Razmišljal je takole: T ale žival je tako grda; vedno se valja po blatu in temnih luknjah. Vs ak človek jo preganja. Kaj če bi bil jaz takale grda stvar brez

duše! Pa dobri stvarnik me je storil človeka ter mi je dal razumno, neumrljivo dušo. Pa se mu še nikdar nisem prav zahvalil za toliko dobroto.

Dragi mladenič, ali umeješ, zakaj je sv. Vendelin jokal? Pa povem ti, da sv. Vendelin bi še bolj jokal, če bi videl dušo takega mladeniča, ki živi v smrtnem grehu, ker bi videl v njej žalostno oskrunjeno podobo božjo.

Slavni laški slikar Leonardo je dogotovil veliko imenitnih podob. Eno izmed njih so hodili od vseh krajev občudovat. Nekdo mu je bil pa nevoščljiv ter se je skrivaj splazil v slikarjevo delavnico ter je sliko z blatom obkidal in jo še prerezal. Ko je slikar to podobo zopet videl, se je silno razjokal.

Kaj ne mladenič, kako hudoben je bil ta slikarjev sovražnik. Še hudobnejši pa je mladenič, ki je podobo božjo v svoji duši oskrunil s smrtnim grehom. Ne samo sv. Vendelin bi jokal; tudi ti bi bridko vzdihoval, če bi videl čisto dušo in pa dušo v smrtnem grehu. Pa je vendarle toliko mladeničev, ki si roke in obraz omijó vsak teden, duše si pa že morda od vlanske velikonočne izpovedi niso oprali. Mucka umiva samo telo, duše pa ne, ker je nima. Vidiš, mladenič, če sem danes veliko govoril o umivanju, sem le hotel pokazati, da žival umiva samo telo, človek pa mora tudi dušo, in sicer tolikokrat, kolikorkrat je omadeževana. Če bi ti z omazanim nosom prišel v družčino, bi se ti vse smejalo. Hudič pa vidi dušno omazanost in se smeja. Neki mladenič je pogledal svoj obraz vsako jutro v zrcalu, da ni šel umazan med ljudi; pogledal je pa tudi vsak večer v zrcalo svoje vesti, da je videl, kakšen je obraz njegove duše. Če je našel na njem kak madež, ga je brž odstranil s popolnim kesanjem in sklepom, da se kmalu izpove. Nekateri pa žive cele mesece v smrtnih grehih in, če se jih o veliki noči iznebé, se hitro zopet povrnejo vanje. Krastača ali krota je grda žival; če bi jo dejal tudi na zlati prestol, bo vendar le nazaj v blato lezla. Taki so nekateri mladeniči: Če tudi jih Marija vabi na zlati prestol k sebi — tu v Marijino družbo — tam v svojo nebeško družčino, jim je vendarle ljubša mlakuža smrtnega greha. Ti so tisti, ki strežejo le telesu in njegovemu poželenju, dušo pa zanemarjajo ter ji pripravljajo večno pogubo.

Premislili smo danes eno izmed božjih lastnosti; preudarili smo, kaka popolnost je biti zgolj duh. Povedali smo, da se lepota popolnosti odsvita tudi v naši duši, ki je podoba tistega, ki je najpopolnejši duh. Spoznali smo, da je človek Bogu toliko bliže,

kolikor bolj zatira v sebi živalske strasti. Priznamo tudi, da to ni lahko, ker človek sovražnika, ki je v hudem nagnjenju, povsod kar s seboj nosi. In če je tudi duh voljan, meso je vendar slabo. Brez posebnih milosti ni mogoče stanovitno premagovati strasti. Tako gotovo, kakor gotovo so v Noetovem času vsi potonili, kar jih ni bilo v barki, tako gotovo bo v nevarnih časih današnjih utonila božja podoba, ki je v mladeničevi duši, v grešnem življenju, če mladenič ne bo iskal milosti in pripomočkov zoper to. Vse potrebne milosti in prav izdatne pripomočke pa najde v Marijini družbi. Mladenič, če je v tvojem mesu duh voljan, vedi, da Marijina družba je zate Noetova barka. Amen. *Fr. Bleiweis.*

III. Bog je večen.

Vsi narodi spoštujejo starost. Bivšega papeža Leona XIII. so slavila vsa ljudstva, ne samo ker je bil poglavar tolikim narodom, marveč tudi zavoljo njegove častitljive starosti in pa modrosti, ki je bila s prejšnjo združena.

Kdo je pa najstarejši? To je Bog. Le ta je zmiraj bil. Bil je, predno je bil čas; bil je, predno je bilo sploh kaj drugega; bil je od vekomaj. Samo Bog je torej, ki ni postal, ki ni dobil svojih popolnosti od nobenega drugega, ki je sam od sebe vekomaj. Božja starost je torej najčastitljivejša. Vse drugo je postalo v času. Izmed tega pa, kar je postalo, je pa mnogo minljivega, ki bo zopet jenjalo. Neminljive stvari so le angeli in človeške duše. To dvojno sicer ni bilo večno, pač pa bo večno. V tem so naše duše zopet podobne nebeškim duhovom in tudi najpopolnejšem duhu — Bogu samemu. Telo bo umrlo ter se povrnilo v prah, iz katerega je vzeto, duša se pa po ločitvi od telesa vrne k sodbi tistega, iz čegar je izšla, ter bo bivala v srečni ali nesrečni večnosti. Telo bo po smrti črvom v jed. Mnogi tako zelo strežejo telesom, kakor bi jim bilo le to mar, da bi črvi po smrti malo več dobili. Ljubi mladenič, meni se zdi, da se tebi taki ljudje ne zde pametni. Pač pa ceniš tiste, ki se vneta brigajo za boljšo svojo polovico, za neumrljivo svojo dušo. Nespametni se ti zde ljudje, ki se toliko trudijo za kratkočasno srečo, na brezkončno večno srečo pa skoro čisto pozabijo. Da bi ti noben trenutek ne bil med temi nespametnimi, pa premisliva:

Kaj je večnost, in kako je s tistimi, ki mislijo nanjo zgodaj ali — pozno ali — prepozno.

Bog daj, da se tako vnemava v tem-le premišljevanju, da si bova kupila v kratki časnosti večno, dolgo srečo.

1. Prav umeti dolgost večnosti je težko. Misli si, da bi Bog dal kaki mravlji tako dolgo življenje, da bi sama oškrbala vse drevje, kar ga je na Kranjskem in bi ga znosila v malih delcih na Triglav. Za to bi gotovo potrebovala več milijonov let. Pa milijoni let niso nič v primeri z večnostjo. Še daljši čas bi bil, če bi ena sama mravlja vse lesovje cele zemlje zdrobila in na en kup znosila. Vendar večnost bi to še ne bila. — Kajne, na celi zemlji je veliko vodenih kapljic. Če bi se vsakih milijon let ena kapljica izgubila, kdaj bi bila zemlja brez vode? To bi dolgo trajalo. Vendar to dolgo trajanje še senca večnosti ne bi bilo. In če bi nato vsakih milijon let prišla ptičica in bi po eno peskovo zrno odnesla raz nje. Enkrat — čez dolgo, dolgo bi bila zemlja brez vode in peska. Pa ta dolgi čas je v primeri z večnostjo manj kakor pa en pesek proti celi zemlji.

Kajne, kako dolgo bo večno življenje! Če bi ti živel 969 let kakor Matuzala, bi to še sekunda ne bila v primeri z večnim življenjem. Kaj šele je tvoje kratko predsmrtno bivanje na zemlji v primeri z življenjem po smrti v večnosti!

Jezus je apostolom prerokoval, da bodo na zemlji veliko trpeli. Potem je pa pristavil: *To sem vam pa govoril, da se spomnite, kadar ura pride, da sem vam jas to pravil.* (Jan. 16, 4.) Trpljenje in preganjanje apostolov je trpelo več let; Jezus pa imenuje isti čas kar uro. Kaj hoče reči? To, kar sv. Pavel piše Korinčanom: *Naša sedanja, kratka nadloga nam pripravlja neizmerno visoko, večno čast, ki vse preseže, ker ne gledamo na to, kar se vidi, ampak na to, kar se ne vidi. Kar se namreč vidi, je časno, kar se pa ne vidi, je večno. Zakaj, ko se podere posemeljska hiša tega stanovanja, vemo, da imamo... večno hišo v nebesih.* (2. Kor. 4. 17—18 in 5, 1.) Telo je začasno dušno stanovanje, nebesa pa večno!

2. Sv. Gregor Nacijanški pripoveduje o svojem bratu Ceza-riju, da je bil to eden najbogatejših posvetnih mož v Niceji. Prišel je pa tak potres, da je skoro celo mesto sesul in veliko ljudi pokopal. Med pičlimi, ki so ušli, je bil tudi Cezarij, ki je doslej skrbel le za hiše, ki jih more potres podreti. Zdaj je pa rekel:

„Z Bogom, minljivi svet! Odslej bom iskal hišo, ki se nikdar ne podre.“ Začel je živeti za večni, nebeški dom, ki ga ne vzame potres ali ogenj ali sovražna vojska.

Ob času sv. Avgušтина sta prišla dva vojaka v hišo pobožne kmečke družine. Na mizi so bile odprte bukve, v katerih je bilo popisano življenje svetega puščavnika Antona. Znala sta brati. Kdor je v tistem času znal brati, je prebral vse, kar mu je v roke prišlo; zakaj takrat so bile bukve še zelo redke in drage. Tudi ta dva vojaka sta te bukve brala, čeprav niso bile spisane v duhu, kakršen je navadno duh posvetnih vojščakov. Ko sta jenjala brati, je rekel eden vojščakov: „Vidiš, tovariš, sv. Anton je bil tudi vojak; vojskoval se je za pravo našo večno domovino; vojskoval se je za cesarja, ki ne umrje ter svoje vojake dobro plačuje. Jaz mislim, da mu ni žal zato tam v lepih nebesih. Midva pa služiva sicer dobremu cesarju; pa ta bo kmalu umrl, in za njim bo prišel drugi, Bog vedi kakšen! In če bo tudi najboljši, umrljiv bo! Večno, stalno dobrotljiv plačnik nama bo samo nebeški cesar!“

Portugalski kralj Alfonz V. je imel prav lepo in nadarjeno hčer Ivano. Ni čuda, da so jo snubili najimenitnejši takratni vladarji, kar štirje naenkrat. Očetu se je seveda to imenitno zdelo. Vendar se ni hotel vmešavati; dal je hčerki prostost v izberi. Zato je bil pa presenečen, ko pride nekega dne Ivana in mu pove, da noče nobenega teh čveterih, marveč se je odločila za petega. Oče je ves osupnjen vprašal, kdo je peti, ker na celem svetu ni bilo več nobenega imenitnejšega ženina. Ivana pohlevno reče: „Ljubi oče, vsi ti-le snubci, če so prav vladarji, bodo umrli; minljivo krono mi ponujajo. Ženin Jezus je pa večni kralj, ki ne umrje več; njegovega kraljestva ne bo konca. Zanj sem se odločila. Njemu hočem tu živeti, da bom večno ž njim kraljevala.“

Umiral je bogat oče, ki je imel edinega sina. Povabil je tega k smrtni postelji ter mu dal razkazati vse zaklade. Nato ga je vprašal: „Sin, videl si moje bogastvo. Vse to jaz zapuščam. Preudari, ali naj tebi pustim vse to ali naj rajši dam Bogu, da nama ta dá obema večno bogastvo?“ Sin ni dolgo pomišljal. Brž je odgovoril: „Ljubi oče, meni je malo mar za minljivo blago; razdeliva revežem, da nama Bog dá večno bogastvo.“

Kolikorkrat je sv. Terezija slišala uro biti, je vselej veselo rekla: „Zopet sem bliže večni domovini in večnemu plačniku.“

Neki družini je umrl oče, in zdaj je ležala tudi mati na smrtni postelji; tolažila je otroke z besedami: „Ne jokajte; saj vam zapustim Očeta, ki ne bo nikoli umrl, in mater Marijo, ki tudi več ne umrje.“

Ljubi mladenič, kar nametal sem ti nekaj zgledov. Imenoval sem Cezarija, ki je resno jel iskati večne hiše, imenoval dva vojaka, ki sta se zapisala v službo večnemu cesarju; povedal sem o portugalski kraljičini, ki si je izbrala večnega ženina. Pristaviti moram

še o njej, da je temu ženinu prav lepo celo življenje služila v samostanu. Povedal sem, da je mladenič razdelil revežem veliko očetovo dedščino, da bi bil zavoljo tega bolj bogat v večnosti. O sv. Tereziji sem rekel, da je šla veselo nasproti večnemu plačniku. Povedal sem pa tudi tolažilni nauk umirajoče matere, ki je zapuščene otroke izročala večnemu Očetu. Naši telesni očetje in matere enkrat umrjô, nas zapusté, če tega še niso storili. Večni Oče nam bo pa trajno tu in v večnosti najboljši Oče, če mu hočemo biti mi tu kratek čas zemskega življenja dobri otroci.

Našel sem vam tako nekaj ljudi, ki so v pravem času mislili na večnost.

3. Ljubi mladenič, gotovo pa poznaš dovolj takih, ki so se za večnost jeli meniti malo bolj pozno in so to obžalovali.

Taka je bila tudi neka gospa. Samo za svet je živela. V cerkev ni hodila, pač pa je šla na vse veselice. Enkrat se je pozno zvečer vrnila iz zabavališča. Njena dekla je pa še tedaj brala neke pobožne bukve. Gospa jo je zasmehovala, češ kako more tako dolgo sloneti pri tako dolgočasnem branju. Zgodilo se je pa, da je mimogrede tudi sama v knjigo pogledala, predno se je vlegla. Videla je pa v njej nekaj takega, da je jela v postelji glasno jokati. Dekla jo je slišala in je brž prihitela k njej ter jo je vprašala, če ji je morda slabo. „O ne“, je rekla gospa, „v tvojih bukvah sem videla zapisano besedo ‚večnost‘. Ta edina beseda me je tako pretresla, da ne morem zaspati. Kar noče mi iz misli.“ Zanaprej se je pa ta gospa tako predrugačila, da je vedno prostovoljno mislila na večnost in tudi zanjo živela.

Nekateri pa pravijo: „Saj večnost vseeno pride, če mislim nanjo ali ne!“ Res je! Pride, če ne srečna, pa nesrečna! Saj je Zlatetov Matija tudi podobno govoril. Oče so mu zapustili lepo hišo, ki bi se mogla meriti z marsikatero grajščino. Matija jo je pa zapil ter se tolažil: „Nekje bom vseeno, če jo tudi zapravim, če ne bom v hiši ležal, bom pa v kakem hlevu.“ Ko je pa nato ves zapuščen v zaduhlem hlevu umiral in so mu družčino delale troje goved in polno majčkinih nadležnih živalic, je pa vseeno mislil drugače. O Matija, Matija, večnost pride, če misliš nanjo ali ne; ali ti prideš v večnost, če ne v večno srečno nebeško hišo, pa v večni peklenski hlev! Razloček med obojnim boš pa čutil o svojem času.

Caheju tudi dolgo ni bila večnost kaj mar. Pobiral je pridno davke; naj so bili pravično ali krivično izterjani, mu je bilo vseeno, da ga le zaprli niso! Nazadnje je pa ta judovski finančni svétnik vendar spregledal, da ga v nebeški državi finančni minister

ne bo potrdil, če blagajne vsaj deloma ne izprazni. Rajši se je v življenju poslovil od krivičnih novcev, da mu ni treba v peklenški banki šteti razbeljenih cekinov.

Kverik je tudi ravnal kakor mladi ljudje velikokrat. Znal je za svet živeti in le za svet. Enkrat je pa vendar prišel v cerkev. Duhovnik je bral ravno odstavek iz 1. Mojzesovih bukev, ki se takole glasi: „Skupni čas, ki ga je preživel Adam, je bil 930 let, — et mortuus est — in je umrl. Vseh dni Setovih je bilo 912 let — et mortuus est — in je umrl. Malaleed je živel 895 let — et mortuus est — in je umrl. Vsi dnevi Matuzalovi so znašali 969 let — et mortuus est — in je umrl. Te besede „et mortuus est“ — „in je umrl“ — niso šle Kveriku iz spomina. Takole je razmišljal: „Glej, nazadnje pride za vsakega človeka, naj je že kralj ali berač ali karsibodi, čas, ko drugi rekó: Mortuus est — umrl je! Tudi zate, Kverik, bodo morda prav kmalu rekli: Mortuus est — mrtev je. In potem, o duša moja? Kaj če porekó: Mortuus et damnatus est — umrl je in pogubljen je! Ne, tako ne sme biti, to bi bilo prestrašno! Umreti moraš pač, ni pa treba, da bi bil pogubljen; še je čas za rešitev.“ Tudi ti, mladi Kverik, začni, dokler je še čas, da te smrt ne prehití, kar se je že pri mnogih zgodilo.

4. Znana vam je prilika o bogatem možu, ki jo je sam Jezus povedal svojim poslušavcem. Glasi se: *Nekega bogatega človeka polje je obilo sadú obrodilo. In je mislil sam pri sebi, rekoč: Kaj bom storil, ker nimam, kamor bi svoje pridelke spravil? In je rekel, to bom storil: podrl bom svoje žitnice in večje naredil; in vanje bom spravil vse, kar mi je zraslo, in svoje blago. In porečem svoji duši: Duša! veliko blaga imaš spravljeneza za prav veliko let; počivaj, jej, pij ter bodi dobre volje! Bog mu je pa rekel: Neumnež! to noč bodo tvojo dušo terjali od tebe: kar si pa spravil, čigavo bo? Tako je s tem, ki si bogastvo nabira, in ni bogat v Bogu. (Luk. 12, 16—21.)* Kajne, ta je že prepozno začel misliti na dušo in večnost. Moral je torej tja, kamor tudi oni bogatin, ki ubogemu Lazarju še drobtin ni privoščil. Zamudila sta, da bi si bila z bogastvom kupila vstopnico v nebeško dvorano.

Tak prepôzen je bil tudi kardinal Mazarin, ki je pomagal vladati francoskemu kralju Ludoviku XIV. Imel je za kraljem najvišjo oblast in obenem tudi priliko, da si je nabral velikansko bogastvo. Vsi njegovi gradovi s krasnimi vrtovi in palače, polne dragocenih zbirk, so bile vredne v našem denarju krog 100 milijonov. Ti véliki svetni zakladi so bili veselje njegovega srca. Na

večnost ni imel časa misliti. Prišla je pa bolezen. Zdravnik mu je odkrito povedal, da je smrtna. To se je kardinal stresel, ko je to slišal. Dal si je prinesti najlepša oblačila; v njih se je dal nesti po vseh lepih sobah in dvoranah. Jokal je in vzdihoval: Oh, oh, vse to bom zdaj moral zapustiti! Kako sem se trudil, da sem vse to pridobil. Zdaj pa ne bom ničesar s seboj vzel. Kako težko se ločim. Obupati mi je, ker grem prazen v večnost! Umrl je l. 1661.

Kajne, kako s strahom umira, kdor prepozno jame misliti na večnost. In s kakim strahom stopa v bivališče večnih muk! — Ko je Ezav prodal prvenstvo ter še očetovega blagoslova ni dobil, je rjul kakor lev v gozdu; tako se je kesal! Kako šele se kesa in s kakšnimi čuvstvi se bliža peklu duša, ki vidi, da je prostovoljno zapravila nebesa. Prostovoljno je dala večna nebesa za večni pekel. Kaj bo zdaj? *Trpel(a) bo v ognju in žveplu vpričo svetih, angelov in vpričo Jagnjeta.* (Skr. raz. 14, 10.) Kaj pomenijo tebe sede: trpela bo vpričo svetnikov, angelov in Jagnjeta? Vpričo svetnikov bo trpela, se pravi, vedno ji bodo pred očmi vsi tisti, ki so se zveličali; vest ji bo klicala: Tudi ti bi se bila lahko zveličala, če bi bila hotela rabiti pripomočke, ki ti jih je ponujala Marijina družba. Pa nisi hotela. Sama si kriva, da si tu in ne v nebesih. Vpričo angelov bo trpela, ker bo vekomaj čutila, kako jo je angel varih prav učil, kako ji je različne milosti ponujal, kako jo je hotel pripeljati v zavetje nebeške Matere. Videla bo duša, kako ji je Marija ponujala svoje varstvo, pa se ni menila za to in se je rajši proč obrnila. Trpela bo vpričo Jagnjeta! Sveto pismo pravi: vpričo Jagnjeta; ni rečeno: Vpričo vsemogočnega Boga; „Jagnjeta“ je rečeno, da se bo spominjala, kolikokrat je slišala besede: *Glejte Jagnje božje, ki odjemlje grehe sveta.* Pa jih je preslišala. Se ni zatekla koj, ko je grešila, k Jagnjetu po odpusčenje; rajši je v smrtnem grehu živela ter je tako živela in umrla kot sovražnica milega Jagnjeta, ki ji je klicalo: „Glej to Srce, ki je tako zelo ljubilo ljudi, ki ljubi tudi grešnike, ki ljubi tudi tebe ter ti rado odpusti!“ Slišala je, pa ostala je rajši v smrtnem grehu; tako je bila prostovoljna zaveznica Jagnjetovemu sovražniku satanu; njemu je služila v času; zato bo na veke v njegovi hiši, v njegovi družini. Spozna, da je sama kriva. Spozna, da ni marala po Mariji k Jezusu. Morda ji bo rekla vest kar naravnost: „Če bi bila na zemlji v Marijini družbi, bi bila tudi zdaj njena!“

V Lešah so imeli na belo nedeljo popoldne mladeniči nagovor o večnosti. Gontijev triindvajsetletni Janez je mislil: „Zame je še daleč.“ Pa še tisti večer se je mrtev zgrudil, ko mu je svak porinil nož v srce.

Ljubi mladenič, premerila sva dolgost večnosti in dolgost našega življenja in tudi pamet tistih, ki hočejo in nočejo nanjo misliti. Kaj pa ti? Poglej v veselo nebeško družčino, poglej v nesrečno peklensko druhal! Kam hočeš? Zberi, zberi kmalu, dokler je čas! Imaš pravico. „Vsak je svoje sreče kovač“, velja tudi tu, in posebno tu; zakaj noben drug te ne more pahiti v pekel, kakor sam; in nobeden te ne more stiščati v nebesa, če se jih sam braniš. Če boš pogubljen, si se pogubil sam in prostovoljno! Če pa v nebesa želiš, jih tako lahko dobiš, kakor lahko jih je dobil tvoj krstni patron. Sicer je lestva, po kateri je treba iti, danes že starši, kakor takrat, ko je tvoj patron po njej hodil; vendar je še vedno prav tako zanesljivo trdna kakor od početka. Ima pa danes tudi še držaje, katerih ni odnekaj imela.

Lestvi se pravi božje zapovedi, držaje pa imenujejo Marijine družbe. Tistim, ki se držaje oklepajo, pa pravijo srečni Marijini otroci. Ti so pa take vrste ljudje, ki takole sklepajo: „Kdor bo tu rad prav v Marijini družbi, bo tudi potem tam celo večnost v njeni družčini.“ Amen.

Fr. Bleinweis.

Pogled na slovstvo.

A.

1. *Slava Brezmadežni o petdesetletnici*. Napevi za Marijino družbo. Zložil in priredil P. Angelik Hribar, o. M. Cena K 1 mehko vezano, krasno vezano K 1'20—1'60. Založil knezoškofjski ordinarijat v Ljubljani. Tiskala Zadruga tiskarna. 1904. — Lep dar je preč. g. skladatelj naklonil sinovom in hčeram nebeške Matere za petdesetletnico njene najimennitnejše prednosti. Poleg običajnih društvenih pesem je v prijeten venec povil znatno število najbolj znanih in priljubljenih Marijinih hvalnic ter jim še pridejal nekaj pristrčnih v proslavo presvetega Rešnjega Telesa (to še posebno z ozirom na razne društvene pobožnosti). Posebno bodo dobro došle pevcem in pevkam pete litanije Matere božje in presv. Srca Jezusovega z raznimi ljubkimi odpevki.

Pa za ta venec v proslavo Brezmadežni spretni g. pisatelj ni le nabiral in izbiral najlepših cvetic po glasbeni livadi, marveč jih je tudi primerno prirejal. Pustil je sicer popolnoma značaj vsakemu skladatelju, a je napeve ugodneje prikojil; zdaj prenašal manj primerni takt ali tempo, zdaj znižal previsoko lego itd. V tej obliki imajo tudi Riharjeve mirnejše lice. Tudi je skrbel za primeren tekst. Pri mnogih pesmih so izpuščene bolj prazne ali neokretne kitice, druge so opiljene, vendar tako, da se jim je ohranil prvotni značaj. Pri nekaterih bi se prav lahko porabil tekst še kot molitev. Le kdor primerja posamezne pesmi z onimi, ki so razkropljene v raznih poprejšnjih izdajah ali rokopisih, bo znal ceniti trud, s katerim se je urejevala ta zbirka, pa tudi nje uporabnost. Skoro brez izjeme so pesmi v tej zbirki po besedilu in glasbi tako resne, da se lahko rabijo tudi v cerkvi pri službi božji; ne-

precenljivo zaslugo pa jim smemo prerokovati v tem smislu, ker se bodo privatno pridno pevale in tako odstranjale posvetno, čestokrat nedostojno petje. Naj se le zopet povrnejo oni veseli časi izpred nekaj desetletij, ko je naš narod tako navdušeno prepeval svete pesmi tudi pri raznih opraviilih in priložnostih izven službe božje.

Ant. Kržič.

2. *Marija v predpodobah in podobah*. Šmarnice. Zbral Jožef Volc, župnik. V Ljubljani 1904. Odobrilo in toplo priporočilo ljubljansko knezoškofijstvo z odlokom z dné 11. oktobra 1903. Založila Katoliška bukvarna. Tiskala Katoliška tiskarna. Strani 308. Vezana z navadno obrezo stane knjiga K 2, z zlato obrezo K 2'40, po pošti 20 vin. več. — Naša nabožna književnost se pomnoži skoraj vsako leto z novimi „Šmarnicami“, a tako primernih, kot so letošnje, že dolgo nismo dobili. Prirejene so po nemškem izvirniku, ki ga je spisal znani izborni govornik P. Bacher D. J. Ker je pa nemška knjiga prirejena za bolj izobraženo občinstvo, jo je bilo treba v mnogem oziru premeniti in urediti za naše domače razmere. To je spretno zadel gosp. župnik J. Volc. Vsako šmarnično premišljevanje ima tri dele; v prvem je opisana dotična Marijina predpoda ali podoba, v drugem se slikajo Marijine lastnosti, ki se kažejo v posameznih predpodobah, tretji del pa podaja primerne nauke, navadno v obliki dobrih zgledov. Že nemški izvirnik opisuje posamezne predpode in podobe dokaj poljudno, slovenska knjiga je v tem oziru še boljša, tako da bodo verniki gotovo z velikim zanimanjem poslušali letošnje „Šmarnice“. Odlikuje se knjiga tudi po jako lepem, pravilnem in gladkem jeziku.

3. V tiskarni sv. Cirila v Mariboru so izšle nove izvirne Šmarnice: *Marija, Mati dobrega sveta*. Spisal dr. Lav. Gregorec. (Cena K 1'80, po pošti 20 vin. več.) Ker knjige nismo dobili pravočasno v roke, nam bo mogoče šele pozneje o nji govoriti.

4. Knjiga „*Pouk krščanskim starišem*“ (priredil Francišek Bleiweis), katero smo pohvalno omenili v 2. številki (stran 118), je izšla v drugem natisu. Dobiva se v Katoliški bukvarni in v prodajalnici Katol. tiskovnega društva v Ljubljani. Cena 50 vin., s poštnino 60 vin. Naročila sprejema tudi knezoškofijska ordinarijatna pisarna v Ljubljani. Knjiga bo povsod, kjer se bo razširila, prinašala veliko dobrega sadu.

5. *Šestnedeljna pobožnost k svetemu Alojziju*. Priredil bogoljubni mladini po nemškem izvirniku Detoljub. S knezoškofijskim dovoljenjem. V Ljubljani, 1904. Izdalo in založilo „Kat. društvo detoljubov“. Tiskala Katoliška tiskarna. Str. 48. — Te knjižice, ki je izšla kot priloga 1. številke letošnjega (XIII.) letnika „Krščanskega detoljuba“, se bodo vsi pravi prijatelji mladine zelo razveselili. Znano je, kako izvrsten pripomoček dobre vzgoje je šestnedeljna pobožnost k sv. Alojziju. Poleg prejemanja sv. zakramentov pa spada k tej pobožnosti tudi premišljevanje, primerne molitve ali kako drugo bogoljubno delo na čast svetemu Alojziju. Naša knjižica ima za vsako šesterih nedelj kratko, prirčno premišljevanje in primerne molitve. Knjižica stane 20 vin., lično v platnu vezana 30 vin. Naročila sprejema „Katol. društvo detoljubov“, oziroma voditelj društva, vlč. g. spiritual M. Bulovec v Ljubljani.

B.

1. *Kirchenmusikalisches Jahrbuch 1903*. Achtzehnter Jahrg. Herausgegeben von Fr. X. Haberl. Pustet, Regensburg. Velika osmerka (IV + 195 in glasbena priloga). Cena 3 K 60 h.

Ko je pokojni dr. Fr. Witt pričel neustrašeno delovati za reforme cerkvene glasbe po Nemškem, je poleg dveh cerkveno glasbenih časnikov ustanovil tudi Cäcilienkalender, katerega je izdajal deset let pod tem imenom. Pred osemnajstimi leti pa se je ime izpremenilo in odtačas izhaja ta letopis pod zgoraj omenjenim naslovom. Ne dá se tajiti, da je objavil tekom let mnogo stvarine, ki zanima cerkveno-glasbene teoretike, a tudi hkrati poslal v dežel mnogo prekrasnih kompozicij starejših skladateljev, ki so doslej perele v glasbenih arhivih. Tudi to leto je urednik ostal zvest svojemu načrtu in v glasbeni prilogi objavlja konec čveteroglasnih motetov rimskega mojstra Luca Marenzio in peteroglasni „Magnificat“ in šesteroglasni „Adoramus te Domine“ glasbenika rimskega Felice Anerio († 1614.). Kdor se zanima za polifonno petje, bo imel nad temi proizvodi starejših glasbenikov mnogo užitka. Kdaj pač bode petje po naših cerkvah toliko napredovalo, da se bodo tudi umotvori klasične dobe raz kor razlegali? Ponekod bi to že dandanes šlo, ako bi bilo le nekoliko več gorečnosti za cerkveno glasbo. — Letopis sam prinaša več iako zanimivih in strogo vednostno pisanih člankov. Omenjamo le biografijo glasbenega teoretika v 15. stoletju „Johannes Tinctoris“ in pa životopis Rimljana Felice Anerio. Dasi so vsi drugi članki po svoji obliki in vsebini pisani strokovnjaško, vendar najbolj zanimajo razprave, ki se nanašajo na borbo, ki sem je že lansko leto omenjal, mej „tradicionalisti“ in „Medicejci“. Joh. Bogaerts C. Ss. R. izkuša z vsem kanonističnim aparatom dokazati, da sodi zadnji breve „Nos quidem“ v partikularno pravo ter ne more derogirati prejšnjih dekretov „Romanorum Pontificum“ in „Quod S. Augustinus“. Toda mej tem, ko se je njegov članek tiskal, je prišel naenkrat Motuproprio (z dne 22. novembra 1903) in dekret z dne 8. januarja 1904, ki seveda posega z vso drugo lučjo v razmotrivanja množ, ki so doslej goreli za medicjsko izdajo. V dveh člankih pojasnjuje naposled Bogaerts stališče, ki je nastalo vsled omenjenih papeževih dokumentov. Lepo sklepa z besedo sv. Alfonza: „Wille des Papstes, Wille Gottes“ und „der Wille Gottes bringt alles ins reine“. Dal Bog, da bi se novi codex iuridicus musicae sacrae povsodi sprejel s spoštovanjem, katero smo dolžni glavarju Kristusove cerkve! *Dr. A. Karlin.*

2. *Der Rosenkranz, eine Fundgrube für Prediger und Katecheten, ein Erbauungsbuch für katholische Christen. Von dr. Philipp Hammer. III. Band. Mit kirchlicher Approbation. Vierte Auflage. Paderborn, 1903. Druck und Verlag der Bonifacius-Druckerei. (J. W. Schröder.) Str. 400. Cena M 3.40.* — Molitve, katere so združene v rožnem vencu v proslavo Marijino, namreč apostolska vera, očenaš, češčenamarija, premišljevanje skrivnosti iz življenja Jezusovega in Marijinega, obsegajo vse glavne resnice naše sv. vere. V pojasnilo in potrdilo imenovanih resnic je zbral dr. Filip Hammer veliko množino primer, zgledov itd. V slikovitem, lepem redu so združeni v njegovi knjigi „Der Rosenkranz“ odstavki, ki so jih napisali o krščanskih resnicah učenjaki in učitelji bogoljubnega življenja, pesniki in pisatelji raznih narodov. V nam poslanem III. zvezku govori pisatelj o Mariji kot žalostni Materi božji in kot pomočnici in razlaga iz češčenamarije besede: Gospod je s teboj, blažena si med ženami, in blažen je sad tvojega telesa, Jezus — in sicer na 400 straneh. Že iz tega se vidi, kako obširno je zasnovano vse delo.